

LIETUVA VIRSTA VOKIETIJOS "PROTEKTORIATU"

Naziai Privertė Lietuvą Pasirašyti Po Savistovumo Išsižadėjimo Sutartimi

BERLYNAS, Kovo 22. — Vokietijos nazių valdžia, grumodama visos Lietuvos užgrobumu, privertė Lietuvą atsisakyti Klaipėdos krašto ir net savo savistovumo.

Šiandien vėlai vakare čia Lietuvos užsienio reikalų ministras Juozas Urbšys ir Vokietijos užsienio reikalų ministras Ribentropas pasirašė sutartį, kuria einant Klaipėdos kraštas atiduodamas reichui, o pati Lietuva paverčiama kaip ir Vokietijos "protektoriatu."

Finansų ministeris uždarė bankus, nes žmonės nori išsiimti savo pinigus. Rytoj bus atidaryti, bet bus galima išimti tik po 50 litų.

Kainų tvarkytojas išleido perspėjimą, kad už pakėlimą kainų bus baudžiami iki 15,000 litų.

Visoj Lietuvoj didelis susijaudinimas. Tuo tarpu į Didžiąją Lietuvą atvyksta daug pabėgėlių iš Klaipėdos krašto.

Sutartis sako, kad Lietuva ir Vokietija pasizada niekad ne naudoti jėgos prieš viena kitą ir neremti kitų šalių atsitikime už puolimo ant Lietuvos ar Vokietijos.

Hitleris į Klaipėdą Atlydėjo 60 Laivų

KLAIPEDA, Kovo 23. — Hitleris į Klaipėdą įėjo su dar didesniu triukšmu, negu kad į Vieną ar Pragę.

Šis sutarties punktas paverčia Lietuvą beteise, kaip Vokietijos kolonija.

Už tokį Lietuvos nusileidimą Vokietijai naziai pažadėjo leisti Lietuvai naudotis Klaipėdos uostu.

Paskui Hitlerį miestą suplėkėjo 1,200 jūrininkų, kurie tuo jau užėmė visą miestą. Jiems maršuojant Klaipėdos gatvėmis, virs 100 nazių orlaivių skraidė virš miesto.

Kaip tik sutartis buvo pasirašyta, Hitleris sėdėjo į Vokietijos karinį laivą Deuschland ir, lydimas daugelio kitų karinių laivų, išplaukė į Klaipėdą.

Nespėjo Hitleris pasveikinti, kaip gestapo agentai pradėjo savo darbą. Apie 30 asmenų jau suėmė.

Hitleris išreiškė, kad su Klaipėdos užėmimu Vokietija jau atitaisė visis skriaudas. Bet niekas netiki, kad to užtektų.

Londonas Mano, Kad Lietuva Greitai Taps Vokietijos Kolonija

LONDONAS, Kovo 22. — Čia yra manoma, kad Lietuva greitai tampa antra Vokietijos kolonija Europoj.

Dancigo Naziai Sveikina Klaipėdos Prijungimą

DANCIGAS, Kovo 23. — Dancigo naziai džiūgiau dėl Klaipėdos inkorporavimo į trečią reichą. Visam mieste iškeltos vėliavos, mokyklos švenčia, gatvėmis vaikščioja uniformuoti smogininkai, o bažnyčiose dėkavoja apveizdai ir firureriai už Klaipėdos pagrobimą.

Lietuva laipsniškai pateksianti pilnon Vokietijos kontrolėn kaip politiniai, taip ir ekonominiai.

Vokietijai esą reikalinga ne tik Klaipėdos uostas, bet ir visos Lietuvos, kaip kelio linkui Sovietų Sąjungos, taipgi apsupimui Lenkijos.

Nieko nesakoma apie Dancigo sugrąžinimą naziams, bet atrodo, kad užbaigus Klaipėdos klausimą, naziai griebis už Dancigo. Nors lenkai ir slopina antilenkišką nusistatymą, naziai pilnai šeiminkauja ir Dancige. Štai, Dancigo senatas šiandien prailgino keturiems metams seimo laikotarpį, o sulyg konstitucijos turėjo būti perrinktas gegužės mėnesyje. Seimo sąstatas 100 nuošimėjų yra naziai. Pirmiau buvo opoziciniai nusistatymai, bet jų daugelis buvo priversti rezignuoti, kiti areštuoti, o tretį viską palikę pabėgo. Tuo būdu galutinai Dancigo šeiminkams paliko naziai.

Klaipėdos užėmimu anglai daugiau susijaudinę, kaip Pragos užėmimu. Cemberlenas manęs apie visuotiną karinį lavinimą. Taipgi pradėdas matyti, jog Sovietų Sąjungos pasiūlymas šaukti šešių jėgų konferenciją virsta būtinu reikalu.

Visoj Lietuvoj Apsaugos Stovis

KAUNAS, Kovo 22. — Lietuvos valdžia, bijodama, kad tokiam Vokietijai pasidavimui Lietuvos žmonės nepasipriešintų, visoj Lietuvoj įvedė apsaugos stovį. Tuo pačiu metu šaukia dvi klases rezervistų.

Nieko nesakoma apie Dancigo sugrąžinimą naziams, bet atrodo, kad užbaigus Klaipėdos klausimą, naziai griebis už Dancigo. Nors lenkai ir slopina antilenkišką nusistatymą, naziai pilnai šeiminkauja ir Dancige. Štai, Dancigo senatas šiandien prailgino keturiems metams seimo laikotarpį, o sulyg konstitucijos turėjo būti perrinktas gegužės mėnesyje. Seimo sąstatas 100 nuošimėjų yra naziai. Pirmiau buvo opoziciniai nusistatymai, bet jų daugelis buvo priversti rezignuoti, kiti areštuoti, o tretį viską palikę pabėgo. Tuo būdu galutinai Dancigo šeiminkams paliko naziai.

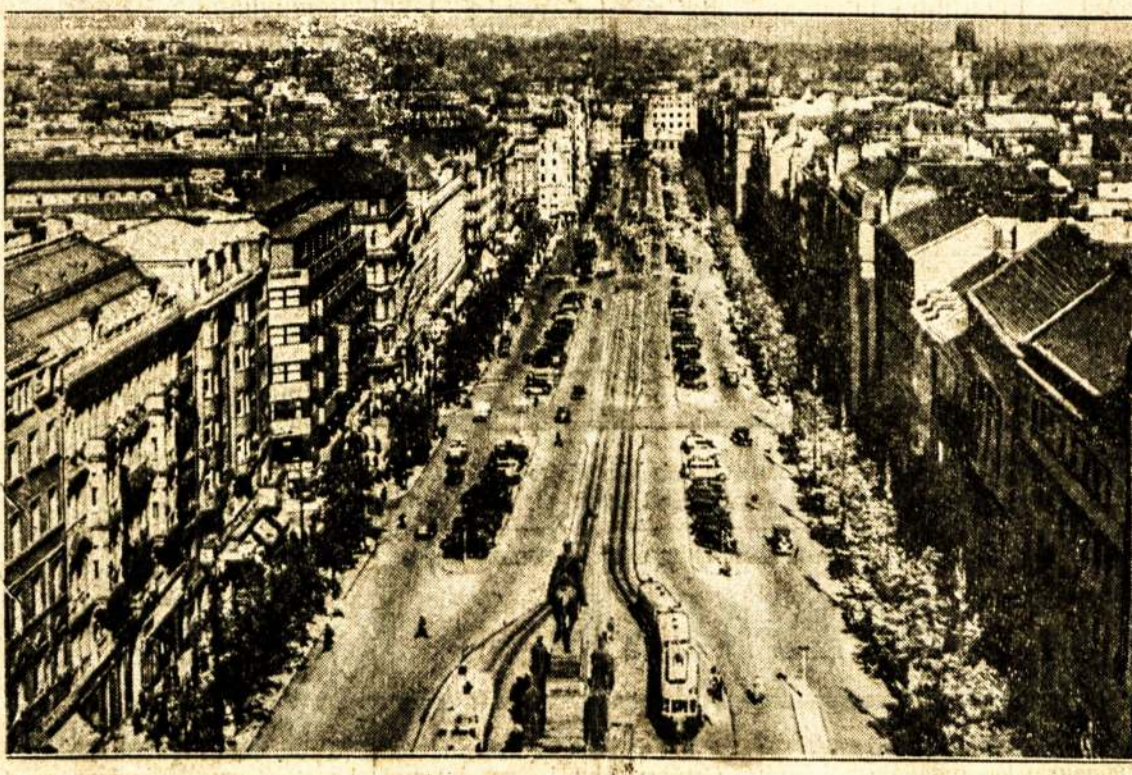
Valdžios komunikatas, pranešas apie pasidavimą reichui, duoda suprasti, kad Lietuvos valdžia kreipsis į Angliją, Franciją, Italiją ir Japoniją, kad pasisaiškintų, kokiomis sąlygomis Lietuva sulaužė konvenciją draudžiančią grąžinti Klaipėdą Vokietijai be viršų minėtų valstybių sutikimo, kaip tos konvencijos signatorių. Būsią nurodoma, kad Lietuvai buvo grumojama ginkluotu užpuolimu, jei nebus sutinkama su Vokietijos reikalavimais.

EULERIS PRIEŠ VOKIETIJOS BOIKATAVIMĄ

—OTTAWA, Kovo 22. — Kanados prekybos ministeris Euleris nurodinėja, kad jeigu Kanada nieko Vokietijai neparduos, tai Vokietija gaus kitose šalyse.

Jo manymu, Kanada savo prekybą su Vokietija turi padidinti.

Toks ministerio nusistatymas, kaip daugelis nurodo, labai prielūgus Kanados visuomenės nusistatymui.

Hitlerio tankai maršuoja Vencslavo aikšte Pragoj. Atrodo, kad neužilgo Hitlerio tankai panašais maršuos Kauno gatvėmis.

Trys Didžiosios Valstybės Sutinka Skelbti Suvienytą Dekleraciją; Lenkija Vilkina

LONDONAS, Kovo 23. — Anglijos vyriausybės pranešimu, Sovietų Sąjunga sutiko bendrai skelbti keturių jėgų deklaraciją Hitlerio sulaukymui. Tik Lenkija vilkina laiką ir atsakanti nuo suvienyto fronto deklaracijos. Už atsakymą nuo neutralumo Lenkija pirm pasirašymo nori matyti Anglijos, Francijos ir Sovietų Sąjungos pasirašytas galutinas militarines sutartis.

Vladimir S. Hurban, buvęs Čekoslovakijos ambasadorium Vashingtone, kol Čekoslovakija gyvavo. Sako čekai ambasados rūmų naziams neužleis, o pavėsią koku nors čekų klubui.

QUEBEC, Kovo 22. — Kvebeko provincijos seimelis priėmė įstatymą, kuriuomi uždraudžiama streikuoti ligininėse, pašalpos įstaigose ir kitose panašiose vietose.

Istatymas, draudžias streikuoti gaisrininkams, policininkams ir valstybinių įstaigų tarnautojams, jau įeina į galią.

DUPLESIS UZDRAUDZIA DARBININKAMS STREIKUOT

—OTTAWA, Kovo 22. — Kanados vyriausybės pranešimu, Kanada sutaria su Vokietija, kad jeigu Kanada nieko Vokietijai neparduos, tai Vokietija gaus kitose šalyse.

Islandija Neleidžia Naziam Statyti Orlaivyno Bazę

REYKJAVIK, Islandija, Kovo 22. — Islandijos ministeris pirmininkas Johnasson informavo Islandijos parlamentą, kad jo vyriausybė atmetė nazių malda vimą leisti Islandijoje naziams įsteigti orlaivyno bazę.

Islandija yra suverenė valstybė, tampriais ryšiais susirišus su Danija. Per septynis amžius ši geizerių šalis buvo valdoma norvegų ir danų. 1918 metais ji gavo suverenitetą, bet paliko sąjungta su Danija.

Geizerių sala naziams labai svarbi, nes ji randasi už 542 mylių į vakarus nuo šiaurinės Skotijos pakraščiu, už 1,000 mylių nuo Londono ir 1,500 mylių nuo Labradoro. Iš to matosi, kad Islandija naziams svarbi puolimui ant Anglijos, del ko pastaroji kelia didelį nerimą.

Ir Rumunija Nusilenkė Naziams

BUCHARESTAS, Rumunija, Kovo 23. — Nežiūrint, kad Anglija stengėsi ištraukti Rumuniją iš po nazių ekonominio kūjo ir tam tikslui buvo pasiuntus prekybinę misiją, šiandien Rumunija nusilenkė naziams ir pasirašė ultimatumo reikalautą prekybinę sutartį.

Rumunijos-Vokietijos prekybinė sutartis laiduoja naziams dideles koncesijas. Nors Rumunijos valdžia "džiūgiauja," kad ta sutartis nepažeisianti Rumunijos politinės nepriklausomybės, bet ištikrųjų ta nepriklausomybė liks mažos vertės. Nes sulyg tos sutarties Rumunija turės lauti visčius tam tikrų industrijų šakas, o turės vystyti agrikultūrą ir kasyklų industriją, kuri bus aptarnaujama vokiškų mašinų ir valdoma vokiečių įsteigtos kompanijos. Žodžiu, šalis nustos savo pirmykštės reikšmės.

Sutartis galios iki 1944 metų.

LENKIJOS ATSAKOMYBĖ

LONDONAS. — Lenkijos pa laikymas Hitlerio pirmuose jo žygiuose prieš Čekoslovakiją daug prisidėjo prie agresijos stiprinimo. Dabar ant jos irgi gūla didelė atsakomybė. Jei ji nesidės uoliai į devynių valstybių bloką, ji pati gali daugiau nukentėti, kaip čia kalbama.

DUPLESIO POLICIA KRETĖ RYERSONO NAMUS ANTRU KARTU

MONTREAL, Que., Kovo 22. — Provincialė policija, Duplesio instrukuota, antru kartū darė krata S. Ryersono, Kvebeko provincijos komunistų sekretoriaus, namuose ir išsinešė rastas knygas.

Kratos metu Ryersono namuose nebuvo.

Vengrijos Revizionistai Reikalauja Pulti Rumuniją

BUDAPESTAS, Kovo 22. — Revizionistų partijos atstovai šiandien pareikalavo Vengrijos vyriausybės, kad pastaroji nevilkintama laiko vėstų į Rumunijos teritoriją Rumunijos parubėžy išrikiuotą Vengrijos kariuomenę.

Revizionistai ragina Vengrijos valdžią naudotis esama padėčia, nes ji suteikianti daugiausia progų atsimti po Didžiojo karo prarastas teritorijas.

Nežinia kaip pasielgs Vengrijos valdžia, bet sukoncentruoti Rumunijos parubėžiuose Vengrijos kariuomenę liūdija, kad Vengrija daro pasirušiamuosius žygius ir galimai sulyg Hitlerio įsakymo puls Rumuniją.

Hitleris, Norėdamas Užbaigt "Protektuojamą" Slovakiją, Užsiundė Ant Jos Vengrija

BRATISLOVA, Slovakija, Kovo 23. — Hitleriui pasidavusi Slovakijos valdžia šiandien paskelbė, kad Vengrijos kariuomenė užpuolė ir isiveržė į Slovakijos teritoriją, kuri dabar randasi Hitlerio "globoj." Slovakijos apsigynimo ministerija įsakė orlaivynui pasiruošti numatomi akcijai.

Vengrijos kareiviai įmaršavo 13½ mylių į Slovakijos teritoriją ir užėmė Michalovec ir Male miestelius. Šis isiveržimas įvyko netoli Bratislova miesto.

FEDERALIS SEIMAS ATMETE UNIŲ BILIJŲ

OTTAWA, Kovo 22. — J. S. Woodswortho įneštą bilijų, reikalaujančių bausti samdytojus už persekiojamą darbininkų už unfijinį veikimą, seimo atstovai atmetė.

Tokiū būdu samdytojai palieka luosi persekti darbininkus ir toliau.

Kuomet vengrai veržėsi į Hitlerio protektariatą, per Bratislovą perskrido aštuoni nazių bombanešiai ir paskui skrisdami palei Slovakijos-Vengrijos rubežių lyg ir "perspėjo" vengrus, kad jie nesiartintų prie Slovakijos sostinės.

Vėlesnės Slovakijos valdžios žinios sako, kad stojo aršion kovon Slovakijos kareiviai, Hlinkos milicija, orlaiviai ir priverti vengrus trauktis.

Caro Generolai Viešpatauja Rusinijoj

UNGVAR, Rusinija. — Vengrams atplėšus nuo buvusios Čekoslovakijos Rusiniją, ši šalis perkrikyta į "Pakarpatijos Rusiją" ir prie to pavadinta "autonomine valstybe." Jos miesteliuose jau plevesuoja nabašninko Rusijos caro vėliavos, o gatvėse vaikščioja caro generolai.

Prieš savaitę laiko šie baltgvardiečiai save vadino "pulkinkais," o dabar jau vadinas "generolais."

Hitleris per kelis mėnesius teigė rusų baltgvardiečių banlas, tikėdamas, kad jie atsikirs nuo Čekoslovakijos Rusiniją ir tenai įsteiga nazių punktą. Tačiau naziam pasidavę baltgvardiečiai nepajėgė pavilioti gyvenotojų. Tuomet naziai panaudojo savo pupiką — Vengriją, kuri užpuolė nazių agentų parbloktą Čekoslovakiją ir tik su ginklu prisijungė Rusiniją ir tenai leido įsisteigti Mikės baltgvardiečiams.

Čekų Lakūnai Išgabeno Užsienin 1,000 Orlaivių

LONDONAS. — The Daily Express žiniomis, žygiuojant nazių armijai į Čekoslovakiją, apie tūkstantį Čekoslovakijos lakūnų sėdėjo savo orlaivius ir su jais nusileido Lenkijoj, Rumunijoj, Jugoslavijoj ir Sovietų Sąjungoj.

Lakūnai neklaužia naziams pasidavusio prezidento Hacha įsakymo, raginančio visus ginkluotus atiduoti naziams. Dauguma lakūnų išskrido kovo 15 dieną, prieš pat ateisiant naziams. Skridimo kelionė buvo gana sunki, nes visoj šalyj siautė didelės sniego pūgos.

Nazių orlaivyno inspektoriai tikrindami didžiuoles naftos tankas atrado jas sausas, nes išskrisdami čekų lakūnai išgrėžė storas betono sienas ir suleido naftą žemėn.

Taip pat laikraščiai praneša, kad čekai išgabeno slapta cemento mišinio formulą ir sudėtinio plieno formulą. Iš to slapto cemento buvo pastatytos Sudektijos tvirtovės, o iš slapto plieno buvo padaryti geriausi Čekoslovakijos ginklai.

Paskutiniu iš Čekoslovakijos išskridusiu orlaiviu išgabenta į Londoną ir naujo automatiško šautuvo planai. Šios rūšies šautuvus būtų gaminę škodos ginklų fabrikai.

Italija Galima "Pavilioti" Vėl, Fašistas Sugestuoja

RYMAS, Kovo 22. — Virginjo Gayda parašė laikrašty "Voce d'Italia," kad kol kas Italija veltuvi laukė bent ko iš demokratų.

—OTTAWA, Kovo 22. — Kanados vyriausybės pranešimu, Kanada sutaria su Vokietija, kad jeigu Kanada nieko Vokietijai neparduos, tai Vokietija gaus kitose šalyse.

Italija Galima "Pavilioti" Vėl, Fašistas Sugestuoja

RYMAS, Kovo 22. — Virginjo Gayda parašė laikrašty "Voce d'Italia," kad kol kas Italija veltuvi laukė bent ko iš demokratų.

Italija Galima "Pavilioti" Vėl, Fašistas Sugestuoja

RYMAS, Kovo 22. — Virginjo Gayda parašė laikrašty "Voce d'Italia," kad kol kas Italija veltuvi laukė bent ko iš demokratų.

Italija Galima "Pavilioti" Vėl, Fašistas Sugestuoja

RYMAS, Kovo 22. — Virginjo Gayda parašė laikrašty "Voce d'Italia," kad kol kas Italija veltuvi laukė bent ko iš demokratų.

Italija Galima "Pavilioti" Vėl, Fašistas Sugestuoja

RYMAS, Kovo 22. — Virginjo Gayda parašė laikrašty "Voce d'Italia," kad kol kas Italija veltuvi laukė bent ko iš demokratų.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS
DRAUGIJOS. IŠEINA DU KARTU Į ŠAVAITĘ.
Prenumeruoti Kalnai:
Kanadoje ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusė metų \$1.50. Visur kitur
metams \$3.50; pusė metų \$1.75. Atskira kopija 5 centai.
Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balsu vardu:
LIAUDIES BALSAS
P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

Demokratinės Šalys Pradeda Susiprasti, Bet...

Hitlerio imaršavimas į Pragę atidarė akis ir tiems, kurie iki šioliai nenorėjo tikėti, kad Hitlerio pažadai ir parašai nieko nereiškia. Kiek jis tų prizadų buvo davęs, kiek jis sutarčių pasirašęs, tačiau nei vieno prizado, nei vienos sutarties neištesėjo. To rezultate, dabar demokratinės šalys pradeda kalbėti apie bendrą frontą prieš agresorius.

Tas faktas, kad kaip Čemberlenas, taip ir Daladje pripažįsta, jog agresorių nurašinimo politikai atėjo galas, yra labai reikšmingas. Galimas daktas, kad dabar prasidės nauja era, kad nuo dabar demokratinės šalys pradės kitą politiką, kuri padės apginti silpnesnes valstybes ir išsaugos taiką. Jau dabar galima matyti, kad Čemberlenas ir Daladje pasirengę kurti didesnį pasipriešinimą Hitleriui ir Musoliniui.

Kas pažymėtina, kad ir šiuo sykiu Sovietų Sąjunga pasirodė su labai praktiškais pasiūlymais. Kaip laikraščiai praneša, tai Sovietų Sąjunga pasiūlysiu devynių jėgų konferenciją aptarimui priemonių sulaukymui agresorių. Anglijai nuo tokios konferencijos atsisakant, šaukti nors tų šalių konferenciją, kurios daugiausia Hitlerio agresijos paliečiamos.

Kanados ministeris pirmininkas King taipgi davė labai reikšmingą pareiškimą. Jis nurodė, kad Kanada stovės su Anglija kovojė prieš agresorius, kurie nori pasigrobtį visą pasaulį.

Vienu žodžiu tariant, visose demokratinėse šalyse reiškiasi sentimentas, kad nusilidimo politikai atėjo galas ir reikalinga griebtis kolektyvio saugumo politikos.

Nėgalima praeiti nepažymėjus, jog ir Suvienytos Valstijos vis aštriau pasisako už kooperaciją su Europos demokratijomis kovojė prieš agresorius. Kiek dabar matyti, tai Suvienytų Valstijų valdžia labai griežtai reaguoja į Hitlerio imaršavimą į Pragę ir imasi tam tikrų sankcijų prieš Vokietiją.

Tokia politika gali duoti tokius rezultatus, kokių mažai kas tikėjosi. Tokia politika gali išgelbėti taiką. Jeigu visos demokratinės šalis susivienys, demokratinis blokas pasidarys daug stipresnis ir agresoriai teks nurašinti. O jeigu agresoriai vistiek mėgins sukurti karą, tuomet demokratijos nebus kaltos. Už tai agresoriai bus tinkamai nubausti.

Bet be "bet" negalima apsieiti ir dabar. Eina gandai, kad Čemberlenas ir Daladje turį labai pavojingus planus. O kad tuose gauduose gali būti daug tiesos, tai nereikia abejoti. Tas faktas, kad Anglija atsisako šaukti demokratijų konferenciją, rodo, kad Čemberlenas šitiems žygiams priešingas.

Ar Liaudies Balsas Prieš Salės Statymą Toronte

Toronte yra lietuvių, kurie, nežinia kodel, varo agitaciją prieš Liaudies Balsą, būk Liaudies Balsas nenoris, kad Toronte lietuviai statytųsi salę. Tas verčia Liaudies Balsą viešai pareikšti savo nuomonę.

Mums nesuprantama, kodel tame klausime turėtų būti kaltinamas Liaudies Balsas. Juk Liaudies Balsas salės nestatys, Salė reikalinga Toronto lietuvių organizacijoms, o ne Liaudies Balsui. O jeigu tos organizacijos salės nestato, tai ne delto, kad Liaudies Balsas būtų priešingas, bet kad salės pastatymas arba gatavos pirkimas nėra taip mažas dalykas. Mums rodo, kad salės klausimas buvo keliamas dar tuo laiku, kada Liaudies Balsas dar nebuvo. Būvo net įsteigtas fondas. Dar visai neseniai Sūnų ir Dukterų Draugijos kuopa buvo išrinkus komisiją salės pirkimui. Kodel gi ji nieko nenupirko? Ar todėl, kad Liaudies Balsas būtų tam priešingas? Visai ne. Jei Toronte lietuviai turėtų savo salę, Liaudies Balsui būtų dar geriau.

Salė nenupirka todėl, kad tokių salių, kurias Toronte lietuvių jėgos nupirktų, nėra. O jeigu ir atsirastų kur toli nuo lietuvių distrikto, tai iš tokios salės lietuviams naudos nebūtų. Naujai statyti reikia mažiausia \$15,000. Toronte mieste kokios nors lūšnelės statyti nelėis. Pagarvokite, ar keli šimtai Toronte lietuvių galės sukelti tokią sumą? Jeigu manote, kad galima, kodel nepradėti. Liaudies Balsas tam nepriešingas. Jeigu jo patarnavimas bus reikalingas, jis su mielu noru patarnaus, kaip patarnauja wimpiegičiams.

Kaltinti Liaudies Balsą, kodel Toronte lietuviai neturi salės, negalima. Taipgi negalima kaltinti nei komunistų. Jeigu galima ką nors kaltinti, tai ne ką kita, o tą komisiją, kuri buvo išrinkta salei pirkti ar surasti. Jeigu yra išrinkta komisija, niekas negali to paties darbo pradėti ir užbėgti už akių. Jeigu tos pareigos būtų buvę uždėtos ant Liaudies Balsu arba komunistų, tuomet būtų galima sakyti, kad Liaudies Balsas ir komunistai sabotaujo.

Liaudies Balsu manymu, norint turėti salę, reiktų didelės torontiečių vienybės ir pasišventimo. Pirmiausiai reiktų, kad visos dabar esančios srovės rastų galimybes bendrai veikti. Prie tokio lietuvių skaičiaus reikia, kad prie salės statymo dalyvaudų visi Toronte lietuviai. Taipgi vienybė reikalinga būtų ir salę pastatčius, nes tarp savęs kovojančios srovės negi sutilps vienoj salėj. Pavieniai nei viena srovė salės ne tik nepastatys, bet ir neišlaikys, nes salės išlaikymui, kad ji nestovėtų tuščia, reikalingos didelės jėgos.

Kuomet Toronte lietuviai arčiau susitartins, kuomet visos srovės galės dirbti bendrai, tuomet ir salės klausimo išrišimas palengvės. Tačiau tas galimybės bus galima nustatyti tik tuomet, kuomet iš sugabių draugų ir draugių sudaryta komisija visas galimybes išstis.

O jeigu kas mano, kad galima ir dabar, lai vykdo. Liaudies Balsas tam nepriešingas. Liaudies Balsas nuo to nenukentės, o priešingai — jam bus dar geriau. Kiekviena lietuvių darbo žmonių pažanga yra Liaudies Balsu džiaugsmu. Jei visos Kanados lietuvių kolonijos turėtų nuosavas sales, būtų lengviau lietuviams organizuotis ir patį Liaudies Balsą išlaikyti. Būtų daug daugiau kultūrinio darbo atliekama. Visa nelaimė tame, kad tų salių niekas taip lengvai neduoda. Kad jas įsigyti, reikalinga daug pavargti ir daug kapitalo įdėti.

Filmų direktorius: — Dabar tau nebėliko nieko kito daryti, kaip įspirti šuniui ir pasturgali. — Lustig Blatter, Berlyn.

APŽVALGA

Tim Buck Apie Naujos Demokratinės Judėjimą

Siame numeryje talpinaime pabaigą draugo Tim Buck kalbos, kuri buvo pasakyta sąryšy su Hon. W. D. Herridge kalbomis, kuriose jis išdėstė savo planus vystymui naujos demokratinės judėjimo. Draugas Tim Buck tešė:

Ekonominė politika, kurią perša McCullagh, buvo išreikšta jo deklaracijoj, nurodantjoj, kad Kanada turi rintis ant "privatinių užvedimų iniciatyvos". "reguliuojamo tieltimo ir pareikalavimo įstatymo." Šitie žodžiai nurodo politinę didžiojo kapitalo programos reikšmę.

Kad McCullagh tų žodžių reikšmę gerai supranta, rodo ir tas, kad jis juos sekančiame paragrafe papildė su perspėjimu, jog Kanados žmonės privalo "suveržti savo pilvus."

Kuomet McCullagh kalba apie suveržimą pilvų, jis turi mintyje ne savo ar Bill Wright pilvų, bet tų, kurie dirba, darbininkų, profesionalų ir farmų žmonių.

Bet prie dabartinės padėties mūsų pilvai nebegali būti labai daug daugiau veržiami, jeigu norime, kad demokratija būtų išlaikyta, jeigu norime, kad žmonių valiai būtų leidžiama pasireikšti. Tokiu būdu McCullagh agitacija už susiaurinimą demokratinės valdžios buvo svarbi dalis "pilvų suveržimo" programos; programos, kuri gali būti įgyvendinta su patenkinimu Wright, Oakesų, McCullaghų ir kitų tikrai tokios valdžios, kuri vestų Kanadą tiesiai linkui fašizmo.

McCullagh yra Kanados išdavikas. Del asmeninių savo ir jo draugų privilegijų jis gatavas išduoti mūsų šalį, liaudį ir sunaikinti mūsų tautos atsiekimus per šimtą metų.

Yra ir kitas kelias. Kanada gali nugalėti krizį tautiniame mūsų gyvenime išnaudodama didžiuosius šalies resursus, susikaupusias produkcijos priemones, industriją ir žmones, kad parūpinti visiems gerą gyvenimą ir užtikrinimą. Tai progreso kelias. Tai demokratijos kelias. Tokiu keliu nori eiti didžiama mūsų žmonių.

Iškiliimas CCF ir Social Credit judėjimų, nemažiau kaip ir greitas augimas mūsų pačių partijos, rodo faktą, kad vis daugiau žmonių suranda, jog turi būti einama šiuo keliu, jeigu norima, kad Kanada būtų išgelbėta.

Šį faktą pripažino ir Mr. W.

D. Herridge savo kalboje Ottawoj kovo 1 dieną, kuomet jis pareiškė:

"Pasaulis dalinasi ant klausimo demokratija ar fašizmas: tą patį daro ir ši šalis."

Mūsų partija šitą faktą nurodė jau daug seniau. Devintame savo plenumo, 1935 metų rudenį, ji perspėjo Kanados žmones, nurodydama šitą dalinimąsi, ir kreipėsi į darbininkų klasės judėjimą, šaukdama prie vienybės kovai už demokratinį progresą.

Aštuntoji mūsų partijos konvencija pareiškė: "Kanada artinasi prie išmėginimo, prie išmėginimo demokratinės..." "iš dvie vyriausių politinių grupių, kurios jau formuojasi, viena stvoja už gynimą monopolinio kapitalo privilegijų, o kita, dabar laipsniškai besivystanti, už žmonių teises ir demokratinį progresą."

Banga besirenkančių demokratinio judėjimo jėgų šiuo kartu pradeda lauztis pro senų kapitalistinių partijų ir kapitalo mašinų užtvaras.

"Naujos Demokratinės Judėjimas," pradėtas W. D. Herridge, yra išreiškimas tūkstančių kanadiečių reikalavimo b u r ž u azinės-demokratinės programos, kad pastoti kelią monopolinio kapitalo kampa-nijai.

Dauguma kanadiečių dar neįsitiikinę socializmo reikalingumu. Jie dar tebėra kapitalistinės kultūros ir spaudos įtakoje ir mano, kad tarp demokratijos ir socializmo yra didelis konfliktas. Jie dar tu-

ri sužinoti, ir jie sužinos per savo patyrimus, kad socializmas yra aukščiausia demokratijos forma.

Bet tuo tarpu, matydami pavojų demokratinėms institucijoms ir reikalingumą demokratinio progreso del visuomenės labo, jie buriasi demokratinę kempę. Rezolucija, kurią Herridge pasiūlė nacionali Konservatyvų Partijos Konvencijai, ir kuri buvo susirinkusiųjų nubaubta, išreiškia svarbiausius punktus demokratiniai mastančių žmonių, atstovaujamy Herridge.

Svarbiausis trys tos rezolucijos punktai yra sekanti:

"Kadangi gamybinės valstybės jėgos gali suteikti aukš-
tą ugdymą laipsnį ir ger-
laikį del visų ir

"Kadangi demokratinės valdžios užduotis perkamąją jė-
gą pekelti iki produkcijos ly-
gio, ir

"Kadangi ant šios užduoties
ispildymo remiasi išlaikymas
mūsų demokratinio instituci-
jų."

Viršuj suminėti punktai ro-
do, kad Herridge nėra socia-
listas. Jis nesiljo kapitalizmą
panaikinti; priešingai, jis sa-
ko: "Mes turime kapitalistinę
sistemą pataisyti."

Mr. Herridge pažymi:

"Nedateklusis šale, pertek-
liaus virsta gatvės žmogaus
ineligentškumo įželdimu"
"Kad įsigalėti, fašizmas sten-
giasi unijizmą paversti visuo-
menės priešu. Kad savo galia
išlaikyti, fašizmas turi sunai-
kinti demokratiją šiuo moder-
nišku būdu."

Tai šiomis mintimis besi-
remdamas Herridge kreipiasi į
Kanados žmones su pasiūlymu
"pasiūsti į parlamentą tokias
žmones, kurie myli Kanadą
daug daugiau, negu patys sa-
ve."

Skirtumas tarp Herridge ir
McCullagh ne tame, kad vie-
nas būtų socialistu, o kitas
kapitalistu. Jie abu yra na-
riais kapitalistinės klasės, bet
vienas siūlo tokią programą,
kuri Kanadą pastatytų ant
kelio, vedančio tiesiai prie fa-
šizmo, kad tik išlaikyti mono-
polinio kapitalo privilegijas,
o kitas siūlo tokią programą,
kuri stumia Kanadą linkui to-
kio kelio, kuris veda linkui
demokratinio progreso, socia-
lio užtikrinimo, tinkamo del
visų, ir progos del jaunimo: —
tokia programa, kuri veda
prie Kanados demokratijos
vystymo iki atatinamo laips-
nio.

Mūsų partijos atsinešimas
linkui šios programos buvo
nurodytas aštuntoj mūsų par-
tijos konvencijoj sekančiais
žodžiais:

"Mes, kartu su visais pro-
gresyviais žmonėmis, mėlėm
sutinkamė Herridge išreikštus
sentimentus ir stengsimės su-
lyg galimybių padėti jam ir
kitiems abiejose senose kapi-
talistinėse partijose paimti an-

tfasistinę poziciją."

Iškiliimas Lydersip Lygos ir
Naujos Demokratinės Judėji-
mo atžymi labai svarbų laips-
nį Kanados žmonių pasidalini-
me į dvi viena kitai priešingas
kempes: į profasistinę reakci-
nė kempę ir į demokratinio
progreso kempę.

Žinoma, dar peranksti spe-
lioti, kokias roles šie du ju-
dėjimai sušos, bet galima pa-
sakyti, kad Naujos Demokrati-
tijos judėjimo programa arti-
mai sutampa su Kanados ir
jos žmonių interesais.

Redakcijos Atsakymai

Liaukivičiui, Austin, Man. —

Ką tas laikraštis rašo apie So-
vietų Sąjungą nereikia tikėti.
Sakyti, kad SSRS arbatos sva-
ras kainuoja \$10.00, tai tiesiog
save išjuokti. Galimas daktas,
kad tenai nekuri dalykai bran-
gesni, negu Kanadoj, bet tas ne-
reiškia, kad labai daug. Bet te-
nai darbininkas, šale algos, gau-
nė veltui medikalj patarnavima,
apmokamas atostogas ir daugelį
kitų dalykų. Kitas dalykas, SS
RS gyvenimo sąlygas reikia ly-
ginti su Europos sąlygomis, o ne
su šiaurines Amerikos. Dar nei
viena Europos valstybė nepavi-
jo Amerikos sąlygų. Jei Kan-
adoj ir Suvienytose Valstijose da-
bar būtų socialistinė tvarka, čia
gyvenimas būtų nepaprastai ge-
ras. Dabar, kuomet milijonai be
darbo, o dirbanti dirba labai ma-
žai laiko, skirtumo veik nėra.
Jeigu vieną kitą mėnesį darbi-
ninkas ir uždriba dvigubai dau-
giau, negu Sovietų Sąjungoj, tai
per visus metus jis nei pusės ne-
uždriba, ką uždriba Sovietų Są-
jungos darbininkai, dirbdami
nuolatiniui.

P. K., South Porcupine, Ont. —

Kokie dabar veikia įstatymai
Lietuvoj kas liečia kitų šalių pi-
lietybes priėmusius išėjimus, mes
nežinome. Tačiau sugrįžusiems
galima Lietuvos pilietybę atgau-
ti ir turėti lygias teises, kaip ir
visi kiti piliečiai turi.

Popiežius Pijus XII yra jau
262 popiežius. Kiek jų buvo ne
italų, nežinome.

Kuoops Nariui, Sudbury, Ont. —

Kadangi tuo pačiu reikalų bu-
vo parašyta kito draugo, jūsų
korespondencijos talpinti nebėra
reikalo.

F. T., Fort William, Ont. —

Darbininkiško lietuviško laikraš-
čio Skotijoj nėra. Yra vienas
lietuviškas laikraštis, bet jis lei-
džiamas kunigų priežiūroj.

Hitleris neiškėlė moters nei
kultūriniai, nei ekonominiai del
tų pačių priežasčių, kaip ir bėn-
rų kapitalistinės valdžios, nes
fašizmas yra didžiojo kapitalo
diktatūra. Jam rūpi ne žmonių
kultūra ar gerbūvis, o pelnas.

SLA Toronto kuopa neblogo-
giau politikuoja, kaip ir kitos
organizacijos. Tą galite matyti
iš spaudos.

Svento Jono pašalpinė draugi-
ja dar egzistuoja, bet šiuo laiku
pašalpinė nemoka, jeigu mums su-
teiktos informacijos teisingos.

ŠYPSENOS

Ponia: — Ar tu žinai, kad aš
įtariu savo vyrą turint meilės
ryšius su stenografiste?

Tarnaite: — Aš netikiu. Po-
nia tą sakai tik tam, kad sukelti
manyje pavydą.

— Tėte, duok man dešimtį
centų.

— Ne šiandien, sūneli, ne šiandien.

— Jeigu duotum šiandien, aš
tau pasakytčiau, ką ledo prista-
tytojas sakė mamai šį rytą.

— Štai dešimts centų, sūnau,
ir greičiau sakyk, ką jis sakė.

— Jis sakė, ponite, kiek le-
do imsite.

PASTABOS

Pranešimai iš Kauno sako, kad
Lietuvos valdžia Hitlerio ultima-
tumą priima. Tokiu būdu ji su-
tinka Klaipėdos kraštą atiduoti
Vokietijai.

Beliška tikrai gauti Anglijos,
Francijos, Italijos ir Japonijos
sutikimą, nes šios šalys 1924 me-
tais gegužės mėnesio 8 dieną pa-
sirašė po sutartimi, draudžiančia
Klaipėdos kraštą atiduoti Vokie-
cijai be jų sutikimo.

Sakoma, kad Lietuvos valdžia,
priėmusi Hitlerio reikalavimus,
atsikreipė į viršuj suminėtas
valstybes ir įteikė joms tuos pa-
čius Hitlerio reikalavimus.

Kad Italija ir Vokietija su-
tikis, jog Klaipėdos kraštą būtų
atiduotas Vokietijai, nėra abe-
jonus. Klausimas lieka, ką darys
Francija ir Anglija. Nejaugi ir
jos sutiks, kad iš Lietuvos būtų
atimtas paskutinis uostas? Bet
jos gali daryti, kuomet Lie-
tuvos valdžia nusileidžia.

Jeigu Klaipėdos kraštą bus
nuo Lietuvos atplėstas, Lietuvos
nepriklausomybės dienos bus la-
bai trumpos, gal trumpesnės, ne-
gu buvo Čekoslovakijos po Sude-
tijos krašto atplėšimo.

Hitlerio užtikrinimui nieko ne-
reiškia. Tokius užtikrinimus jis
davė ir Čekoslovakijai.

Juk ir Klaipėdos kraštą at-
plėšus Lietuvoj pasiliks dar apie
35,000 vokiečių. Tie vokiečiai
jau dabar pradeda statyti įvai-
rus reikalavimus. Naziai viokės
sukelti triukšmą ir pasišaukti
Hitlerį jų gelbėjimui.

Laikraščiai daug rašo apie
tai, kad Anglija stengiasi sudā-
ryti bendrą frontą prieš agresij-
ją. Bet tuo pačiu laiku Čember-
lenas atmetė Sovietų Sąjungos
pasiūlymą suaukinti šešių jėgų
konferenciją.

Čemberlenas aiškina, kad nėra
laiko. Bet kaipgi tas bend-
ras frontas susidarys, jei nenori-
ma turėti pasitarimų?

Atrodo, kad tas žmogus turi
dar ką nors paslėpęs.

Čekoslovakijos lakūnai labai
gudriai pasielgė. Ne tik patys
pabėgo nuo Hitlerio gaujų, bet
ir orlaivius pasiėmė.

Jeigu teisybė, kad 1,000 lakū-
nų su orlaiviais pabėgo į Lenki-
ją, Rumuniją, Jugoslaviją ir So-
vietų Sąjungą, tai Hitleriui pa-
darė didelius nuotolius.

Be to, naziai suradė, kad kaž
kas išleido aliejų iš tankų.

Cekų liaudis geruoju nepasi-
duoda. Jeigu ne valdžios kapitu-
liacija praadžioj, Čekoslovakija
dar gyvuotų.

Globe and Mail rašo, kad komu-
nistų balsų škaičius Toronte
paaugo todėl, kad įvairiose kal-
binėse mokyklėse esą mokina-
ma komunizmo.

Išeina, kad tie vaikučiai, išmo-
kę "komunizmą" kalbinėse mo-
kyklėse, paskui išmokina su-
augusius.

Rodos tą laikraštį leidžia su-
augę žmonės, bet kalba ir rašo
kaip maži vaikai.

Kad fašistinės mokyklėles
skiepija fašizmą, tai aiškus daly-
kas, nes visi fašistų kontroliuo-
jamų mokyklėlių mokytojai yra
atsiūsti iš fašistinių šalių ir jų
apmokami.

Taipgi visi vadovėliai parengti
taip, kad skiepyti vaikučiuose fa-
šizmą.

Gi pažangių organizacijų mo-
kyklėles savo vadovėlių neturi.
Naudojasi tokiais, kokie yra
naudojami visose mokyklose.
Pavyzdžiui, lietuvių mokyklėse
naudojami vadovėliai yra gauti
iš Lietuvos, Lietuvos mokyklose
naudojami.

Bet tas dar nėra viskas. Pažan-
gių organizacijų mokyklėles mo-
kina vaikučius mylėti Kanadą,
būti jos gynėjais, o fašistinė
auklėja Kanados priešus.

J. Yla

Jūroj Iluzijų

Kuomet ūkai jūrą gaubia,
Tamsu, nieko nematyti;
Nykia bangos šlauna, siaubia;
Taip nuobodu jų klausyti...

Mano valtis pluduriuoja,
Viduj bangų tų nykiųjų.
Ak, kaip sunku, kai dejuoja —
Gelmės jūrų tų plačiųjų.

Kartais debesų lyg kalnas,
Suzaibuoja, jūron trenkia.
Tai jau naujas vaizdas gaunas,
Kuomet audros artyn slenka.

Jūrų jėgos tad siubuoja;
Griauja uolų akmenis kieta.
Tyška bangos ir garuoja. —
Maño valtį smarkiai mėto.

Tą kart stipriai aš laikausi,
Kad tik valtį neapverstų.
Nugalėjus audrą, — žviesi,
Žinau, diena tur išaušti.

Miškų D-s

Mokslas, Technika ir Įvairenybės

Tą padaryti gali tik labai stiprus vyras, bet 13 metų timinsiečiui Harold Garto tik menkiekis. Jo draugai sako, kad jis bus stipriausiu žmogum pasaulyje.

Pelenai Turėsia Virsti Metalais — Naujas Alchemijos Planas

Dulkstančių pelenų kalnai iki šiol buvo charakteringu pasaulio industrijos simboliu. Jais niekas neįdomavosi. Bet ateityje jie turės pavirsti į reikalingus metalus, sako Vokietijos cheminės industrijos galva, daktaras Ungewitter.

Vestfalijos kasyklų apylinkėse ir kitose Vokietijos industrinėse apylinkėse randasi platūs pelenų kalnai, vietomis siekianti net 100 pėdų aukštumo. Juose supilta nesuskaitomi milijonai tonų pelenų, leidžiančių į orą žmogaus sveikatai pavojingas dujas. To daktaro apskaičiavimu, kiekviena šių pelenų tona slepia savyje 50 dolerių vertės įvairių metalų.

Kitų žalių alchemikai sako, kad toks teigimas nėra be pagrindo. Senai visiems žinoma, kad daugiausia žemėje esančių metalų randasi anglyse. Taip pat žinoma, kad anglis degant, esant anglyse metalų koncentracija padidėja nesudegusiose

anglyse, kitaip sakant, degančiose anglyse esami metalai iš didelės vietos susikoncentruoja į mažą, nesudegusią vietą. Na, o paprastai viena anglių dvidešimtoji palieka pelenuose nesudegus. Tas reiškia, kad pelenuose pasilikusiose anglyse susikoncentruoja dvidešimtį kartų daugiau metalų, negu jų būna prieš deginimą. To ir ieško dabar Vokietijos chemikai.

Pagal daktaro Ungewitter tvirtinimą, nazių chemikai surašė, kad kiekvienoje pelenų tonoje esą sekama mineralų: (a) penki svarai maišytų metalų — kobalto, nikelio, vanadiumo, chromo ir molybdenumo. Šie metalai labai vertingi plieno industrijoje. Jų vertė siekia 20 dolerių. (b) Keturiųdešimt svarų įvairių metalų — blėtos, švino ir cinko. Šių metalų vertė siekia pusantro dolerio. (c) Šeši gramai brangiųjų metalų — aukso, sidabro, platinos ir paladžiaus.

Šių metalų vertė apie vieną dolerį 20 centų. Taip pat vienoje pelenų tonoje dar randasi už 25 dolerius labai retai pasitaikančių metalų — berylijaus, lantanio ir galiūmo. Šie metalai brangesni už auksą. Kokis kiekis jų randasi, nėra nustatyta.

Nazių chemikų apskaičiavimu, trečiasis reikas kasmet pagamina dešimtį milijonų tonų pelenų, iš kurių pusę sunku surinkti. Tad atproduktavimui tiktų tik tai apie penki milijonai tonų. O skaitant po 50 dolerių iš kiekvienos tonos, reikas iš pelenų gautų 125 milijonų dolerių vertės metalų. Vien aukso gautų apie 2,500 svarų, tai yra penkis kartus daugiau, negu jo pagamino Vokietija 1936 metais. Platinos reikas nepasigamina nei uncijos, o perdirbant pelenus esą būtų galima pagaminti apie 1,000 svarų.

Išėjus iš kiekvienos pelenų tonos po 60 svarų metalo, kas galima būtų padaryti iš kitų 1,940 svarų? Kam jie reikalingi. Nazių chemikų analizės rodo, kad likusiose pelenuose taip pat esą daugybė vertybių. Jų sudėtis sekama: keturios dešimtosios kvarco dulkių, trys dešimtosios aluminijaus oksido, du dešimtdaliai geležies oksido ir vienas dešimtdalis magnėzijos, kalkių, kalijaus, natrono, fosforo ir sieros rūgščių.

Kadangi aluminijaus ir geležies oksido nuosėdės labai didelės, tai manoma, kad iš penki milijonų tonų pelenų būtų galima pagaminti apie 600,000 tonų pirmos rūšies geležies.

Tačiau dar neviskas. Gaminant iš pelenų metalus, sumažėtų transporto išlaidos, nes būtų galima metalus gaminti anglių mainų apylinkėse, kur industrija palieka didelius kiekius pelenų. Antra, pelenus verčiant metalais, darbininkams nereiktų ieškoti požemiuose metalų, su tuo sumažėtų nelaimių skaičius. Ir trečia, prašalinius industrinėse apylinkėse esamas pelenų krūvas, apšvalytų nuo dulkių ir suodžių oras ir tuo būdu palengvėtų šimtams tūkstančių žmonių kvėpavimas. O dar daugiau, tai gruboniškai nusiteikęs nazių reikas gautų karui reikalingų medžiagų. Tikslai klausimas, ar šios šakos industrija padengs gamybos išlaidas. Apie tai kol kas nieko nesako nei reicho chemikai. Jie tik sako, kad

Automobiliai Paleidžia Daugiau Dujų, Negu Gali Paleisti Armija

Jungtinių Valstijų armijos cheminio skrybiaus pulkininkas Shekerjian, kuris visą laiką užsiiminėja su nuodingomis dujomis ir skysčiais purkščiama ugnia, lankydamasis Toronte laikraštinkams pareiškė, jog nesąmonė manyti, kad ateinančiam kare orlaiviai su nuodingomis dujomis galės nušluoti miestus. Tas negalėsia atsitikti tokiems miestams, kaip Londonui, Paryžiui ir Berlynui.

Jis sako, kad girdima apie paslaptingas, misteriškas dujas, nuo kurių nėra jokių apsigynimo priemonių, tačiau gerai žinoma, jog nė viena armija neįsisiekė dujų, jeigu jos nebus pakankamai tinkamos. Kitaip, tas nuodingas dujas leidžianti armija liks tų dujų aukomis. Gali būti, kai kas turi paslaptingų nuodingų dujų, bet prieš jas esą ir apsigynimo priemonių.

Toliau jis nurodė, kad ligi šiol, jėgoms garsvyčių dujos skaitomos veikiausiomis, dujų karas yra daug „humaniškesnis“, negu karuolių. Didžiajame kare sužeistų Jungtinių Valstijų kareivių 27 nuosimčiai buvo sužeisti dujomis, bet nuo dujų žuvo mažiau, negu du nuosimčiai. Tuo tarpu kitais ginklais sužeistų mirė 24 nuosimčiai. Tokiu būdu dujomis sužeistiems yra dvylika kartų daugiau progų atsigrębti, negu kitais ginklais sužeistiems.

Iš automobilių motorų išeinančios angladario dujos yra laikomos mirtingiausiomis iš visų žinomų dujų. Automobiliai kasdien paleidžia Toronte mieste šių dujų tiek, kiek negalėtų paleisti didelė armija. Bet kas atsitinka? Jos greitai išsiskirsto po orą ir palieka nemirtingomis. Tas pats atsitinka ir su kitomis dujomis.

Garsvyčių dujos yra deginančios ir jos lygiai taip veikia, kaip bent kokios rūšies nudeginimas. Nuo jų daugiausia nukentėjo abisainai, nes jie buvo basi. Kuomet basomis kojomis abi-

milžiniškose pelenų krūvose Vokietijoje randasi dideli turtai. Apie tai žino ir kitų šalių chemikai, bet kitoms šalims tie turtai dar neapsimoka imti.

sainai įgyiavo į garsvyčių dujomis apibombarduotas vietas, už kelių valandų nupūslijo jų kojos ir tūkstančiai turėjo išeiti iš fronto. O jeigu jie būtų buvę apsiavę ir turėję apsauginius rūbus, jiems tos dujos būtų buvę nelabai kenksmingos.

Didžiai kenksmingos yra fosgeno dujos, bet jos labai greitai išsisklaido. Tad norint su jomis padaryti bent kokius nuostolius, būtis orlaivynas turėtų jomis bombarduoti miestą. Kita, kuomet labai sunku dujas sukongcentruoti 20 ar 30 pėdų aukštumoje, tai nuodingos dujos nepavojingos viršutiniuose namų aukštuose.

Ateinančiam kare bus daug dūmų, bet jie daugiausia bus naudojami užsimaskavimui nuo mirtingos kulkosvidžių ugnies. O visokių perų bei mikrobu naudojimas bus „nepraktiškas“, tvirtina nuodingų dujų ekspertas.

Čekoslovakijos Bata Karalius Išbėgo Jugoslavijon

Jan Bata, Čekoslovakijos avalynės karalius, sužinojęs apie nazių atmaršavimą į Čekiją, sušpėjo įsėsti nuosavan orlaiviu ir išskrido į Jugoslaviją. Taip praneša Toronte buvęs Čekoslovakijos konsulas. Tačiau tas išskridimas buvęs toks staigus, kad čėvėrykų karalius nespėjęs pasiminti su savim žmonos nei broliavalkio.

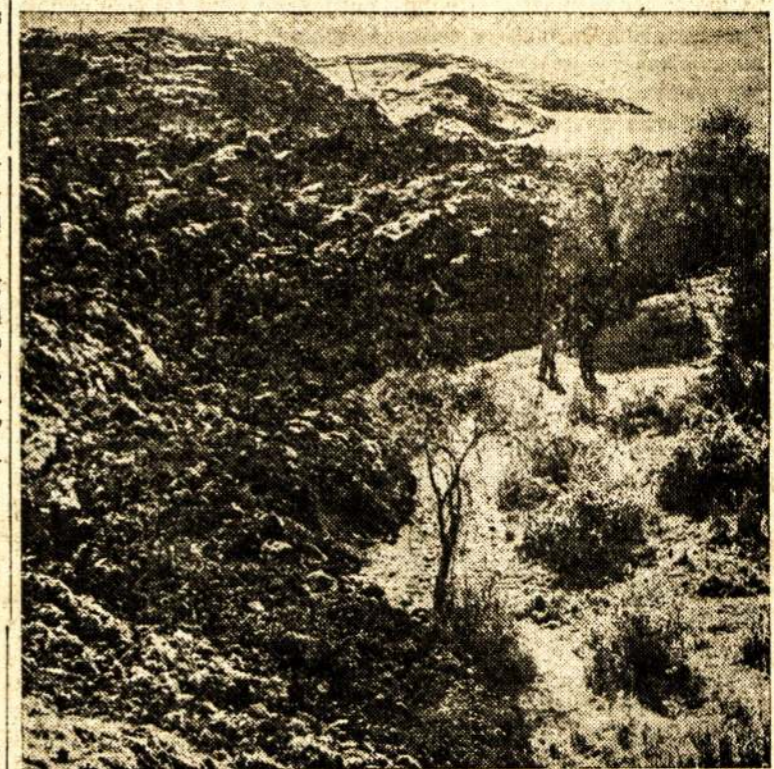
Nazių užgrobis didžiųjų Bata avalynės fabrikų ir paties savininko išbėgimas ištrėmimas, manoma, yra labiausia pasisekusio industrinio eksperimento sugriuvimo ženklas. Moravijos širdyje Bata šeimos vadovybėje buvo pastatytas didžiai moderniskas Zlin miestas, kuriame darbininkams rendos siekė tik tai 55 centus per savaitę, pietūs 15 centų, o darbininkų algos buvo net tris kartus aukštesnės, negu kitose Čekoslovakijos vietose. visi Zlin miesto namai buvo naujai pabudavoti kompanijos ir parduoti darbininkams. Kiekvienam name buvo įrengti nemažiau keturių kambarių, prausyklą ir prie kiekvieno namų buvo gražus daržas.

Ant Bata fabrikų sienų, kurių

užtvaroj, prie palankiausių darbų sąlygų dirbo 46,000 darbininkų, buvo išrašyti didelėmis raidėmis šūki: „Kultūra matuojama miegakambariais.“

Atrodo, iki Čekoslovakijos pirmojo krizio visos tautos žiūrėjo į nepaprastą Zlin miesto gyventojų harmoniją. Darbinin-

kai ir priziūrėtojai gyvenę sandarume ir produktuodavo Europai pigių batų po 300,000 porų per dieną. Prieš du metus į Torontą atvykęs su 20 specialistų tyrinėti fabrikų įsteigimo galimumus, Bata pareiškė žurnalistams, kad labai nusistebėjęs, (Nukelta ant 4-to pusl.)

S.A.V. vieškelis Nr. 101, einas nuo Kanados iki Meksikos, gali būti tuoj užverstas slenkancio kalno. Kalno žemės per mėnesį laiko užvertė pusantros mylios plotą linkui kello.

Kanados lumberžekiai verčia į Ottawos upę medžius del lentpiuvių. Miškuose dirba nemažas skaičius ir lietuvių.

NIKOLAI OSTROVSKY

Iš Rusų Kalbos Vertė PETRAS

KAIP UŽSIGRŪDĖ PLIENAS

ROMANAS

(Tąsa)
"30 rugpjūčio.

"Korčėginas vis dar neatgauna sąmonės. Jis guli ypatingoj palatoj, kur guli tik mirštantieji. Prie jo beveik visą laiką sėdi sanitarė Frosė. Taip atrodo, kad ji gerai pažįsta. Jie kada tai senai dirbė abu vienoj vietoj. Su kokių karštu atydumu ji atsineša prie šio ligonio! Dabar ir aš jaučiu, kad jo padėtis bevilė.

"2 rugsėjo.

"Vienuoliktą valanda vakaro. Siandieną pas mane įžymi diena. Mano ligonis Korčėginas atgavo sąmonę. Pasukines dvi dienas aš nebuvau parėjusi "Dabar aš negaliu perduoti savo namo. džiaugsmo, kad dar viena jauna gyvybė išgelbėta. Mūsų palatoj viena mirčia mažiau. Mano vargingam darbe esti didžiausiu džiaugsmu — pagyjimas ligonio. Jie prisiriša prie manęs, kaip vaikai.

"Jų draugystė ugninga — paprasta ir kuomet prisieina išsiskirti, kartais net apsiaverkiu, Biskutį juokinga, bet tikra tiesa.

"10 rugsėjo.

"Aš siandieną parašiau pirmą laišką Korčėginui tėviškėn. Jis rašo, kad lengvai sužeistas, greit pasveiks ir par-

važiuos; jis prarado daug kraujo, išbėles kaip vata ir visai dar silpnas.

"14 rugsėjo.

"Korčėginas pirmą sykį nusišypsojo. Sypsena jo maloni. Paprastai jis pagal savo amžių atrodo gana rūstus. Jis sveiksta su pažymėtinu greičiu. Su Frosė jie geri draugai. Aš ją dažnai matau prie jo lovos. Ji jam, matomai, pripasakojo apie mane, žinoma, perdėtinai išgirdama, ir ligonis visuomet sutinka mano atsilankymą su ką tik pastebima šypsena. Vakar jis paklausė:

"— Kodel pas jus, daktare, ant rankos juodos dėmės?

"Aš nutylėjau, kad tie pėdsakai jo pirštų, kuriais jis iki skausmo suspaudė mano ranką laike klajojimo.

"17 rugsėjo.

"Galvos žaizda atrodo gerai. Mus, gydytojus, stebina išties nerybota jo kantrybė, su kuria sužeistasis perneša perrišimus.

"Paprastai, panašiuose atsitikimuose, būna daug daug vaitojimo. O jis tyli, kaip avinėlis, ir kuomet sutepam atvirą žaizdą jodinu, jis išsitempia kaip styga. Kartais netenka sąmonės, bet bendrai per visą perijodą nei vieno suvaitojimo.

"Jau visi žino: jeigu Korčėginas vaitoja, reiškia neteko sąmonės. Iš kur pas jį toks kantrumas? Nežinau.

"21 rugsėjo.

"Korčėginą pirmą sykį išvežė ant didelio ligoninės balkono. Kokiomis akimis jis žiūrėjo į sodą, su kokių pasigerėjimu jis kvėpavo šviežią tyrą orą! Jo galva visa aprišta, atdara tik tai viena akis, spindinti, judanti, žiūrėjo į pasaulį, tarytum pirmą sykį jis jį mato.

"26 rugsėjo.

"Siandieną mane išaukė į lankytojų kambarį. Tenais aš sutikau dvi jaunas mergaites. Viena iš jų nepaprastai graži. Jų pavardės: Tonė Tumanova ir Tatiana Buronovska. Tonės vardas man žinomas. Ji kartais kartojo klajodamas Korčėginas. Aš pavelinau joms pasimatyti su Korčėginu.

"8 spalio.

"Korčėginas pirmą sykį savystoviai vaikštinėja po sodą. Jis klausia manęs, kada galima bus išsirašyti iš ligoninės. Aš jam atsakiau, kad greitai. Abi ligonio draugės ateina kiekvieną lankymo dieną. Aš žinau, kodel jis nevaistojo ir bendrai nevaistoja. Į mano klausimą jis atsakė:

"— Skaityk romaną 'Ovod,' tada sužinosi.

"14 spalio.

"Korčėginas išsirašė. Mes su juom išsiskyrėm labai karštai. Aprašalai nuo akies nuimti, liko tiklatai aprišta galva. Akis apako, bet išlauko atrodo normalai. Man labai buvo skaudu atsiskirti su šiuo geru draugu.

"Taip visada: išgyja ir išėina iš mūsų, gal būt daugiau susitikti neprisėis. Povilas atsiveikindamas pasakė:

"— Geriau būtų apakus kalioji a-

kis, kaip aš dabar galėsiu šaudyti? "Jis vis dar galvojo apie frontą."

.....

Išėjęs iš ligoninės Povilas pradžioje apsigyveno pas Buronovską, kur buvo apsisojusi Tonė.

Jis tuojaus išsyko padarė bandymą įtraukti ją į visuomeninį darbą. Jis pakvietė ją atsilankyti drauge su juo į miesto komсомолų susirinkimą. Tonė sutiko, bet kuomet ji išėjo iš kambario, kuriame rengėsi, Povilas sukaudė lūpas. Ji buvo apsiengusi labai prašmatniai — kokietiška ir del tos priežasties jis nenorėjo jos vestis į savo draugų tarpą.

Tada įvyko pirmas jų susikirtimas. Del jo klausimo, kodel ji taip apsiengė, ji užsigavo — įsižeidė.

— Aš niekuomet neprisiderinu prie bendro tono; jeigu tu nepatinkai su moniu eiti, tai aš liksiu namuose.

Jam klube labai sunku ir nemalonu buvo ją matyti pasipuosiųjų tarpe nublukusių marškinių ir paprastų jakelių. Draugai ją priėmė šalta, kaip po svetima. Ji tą jautė, žiūrėjo į visus su panieka.

Povilą pasiūkė į šalį prekybinės priplaukos komсомолų sekretorius, petingas ir storas vyrukas, apšvilkęs su storais brezentiniais marškiniiais, Pankratovas. Nedraugiškai pažiūrėjo į Povilą; pasuko akis į Tonę ir paklausė:

— Ar tu atsivedei čionais šią gražulę — piklią damą?

— Taip, aš, — šurkščiai atsakė Povilas.

— Hm... taip — tęsė Pankratovas. — Juk ji del mūsų atrodo netinkama, į buržu-

zė panaši. Kaip ją čionais įleido?

Povilas pajuto smilkinuose stuksėjimą. — Ji mano draugė, ir aš ją atvedžiau. Suprant? Ji nėra mums pavojinga, tiklatai su ja bėda kas link puošnumo — tas tai tiesa, bet juk nevisuomet galima žmogų teisti ir apspręsti pagal jo drabužius. Aš taip pat suprantu, ką galima čionais atvesti, ir įtarti, drauge, nėra ko.

Jis norėjo pasakyti ką tokio aštraus, bet susilaikė, suprasdamas, kad Pankratovas išreikšė vien tik bendrą mintį, ir visą savo susijaudinimą perkėlė ant Tonės.

"Aš jai sakiau! Kokiems velniams reikalingas tas farsas?"

Tas vakaras buvo pradžia įrimo jų draugystės. Su keistu jausmu ir nuostabumu sekė Povilas, kaip ir, rodos, taip tvirtai susijusi draugystė.

Prabėgo dar keliolika dienų, ir kiekvienas susikirtimas, kiekvienas pasikalbėjimas atnešė vis didesnį atšalimą ir neajukų nemalonumą į jų santykius. Pigus Tonės individualizmas Povilui tapo nepakenčiamas.

Neišvengiamas išsiskyrimas buvo abiem aiškus ir matomas.

Siandieną jie abu atėjo į geltonais nuo medžių nukritusiais lapais apdengta buvusio pirklio sodą, kad pasakius viens kitam pasukinius žodžius. Jie sustojo prie balustrados ant pačio skardžiaus krašto; apačioje mėlynavo Dniepras: prieš srovę, iš už didelio tilto slinko laivas, nuvargusiai taškydamas vandens savo ratų sparnais, traukdamas užpakalyje savęs dvi pilvotas krovinių valtis. Besileidžianti saulė savo aukšniais spinduliais nu dažė Truchanovo salą ir šviesiai raudona ugnimi namelių langus.

Tonė, žiūrėdama į auksinius saulės spin-

Lietuvoje

SIAULIŲ BATSIVIAI NUSISKUNDŽIA

Siauliai. — Siaulių batsiviai prašo Darbo rūmų pasirūpinti jų darbo sąlygų ir ekonominės bei socialinės būklės pagerinimu. Dabar samdytojai batsivius išnaudoja, moka mažus atlyginimus ir apcina darbininkų reikalus tvarkančius įstatymus. Ypač yra sunki tų batsivių būklė, kuriems darba, samdytojai atiduoda dirbti į namus. Tie nedraudžiami ligonių kasoje, neregistruojami draudimo kasoje ir jiems netaikomos Pramonės darbininkų sąmdos įstatymai.

PERTVARKOMOS PRADŽIOS MOKYKLŲ ATOSTOGOS

Kaunas. — Svetimo ministerijoje yra nutarta kiek pertvarkyti pradžios mokyklų atostogas. Pagal naują pertvarkymą be švenčių ir poilsio dienų, numatytų švenčių poilsio įstatyme, visų pradžios mokyklų, kurių mokiniai daugumas krikščionių tikybos, mokiniai atleidžiami Kalėdų atostogoms nuo gruodžio 23 d. ligi sausio 3 d. ir Velykų — nuo trečiadienio prieš Velykas ligi ketvirtadienio po Velykų (imtina). Be to, tų mokyklų mokiniai atleidžiami nuo darbo mokyklose lapkričio 2 ir 3 d. ir pelenų dieną. Taip pat tų mokyklų mokiniai, kurių mokiniai dauguma yra Romos katalikų tikybos, atleidžiami nuo darbo ligi trijų dienų per mokslo metų rekolekcijoms.

Pravoslavų, sentikių ir žydų tikybų mokiniai lietuvių pradžios mokyklose nuo darbo dar atleidžiami savo bažnytinių švenčių šventi. Kitų krikščionių tikybų mokiniai be nustatytų nedarbo dienų mokyklose, paleidžiami iš mokyklų savo bažnytinių švenčių šventi ligi trijų dienų per mokslo metų.

Mahometonų ir kitų nekrikščionių tikybų, išskyrus žydų tikybą, mokiniais atostogų ir nedirbamos dienos nenustatomos, bet mokyklose, kuriose tokių tikybų mokiniai būtu, mokyklų vedėjai gali atleisti tuos mokinius nuo mokyklos darbo savo tikybinių švenčių šventi, jei to prašytų tėvai ar atitinkamos tikybos dvasininkai.

Jei mokyklų, kuriose mokinių daugumas krikščionių tikybos,

pirmoji atostogų diena būtų antadienis, tai mokiniai paleidžiami atostogų šeštadienį po pamokų. Jei tose mokyklose po atostogų pirmoji darbo diena būtų šeštadienis, tai mokymas pradėdamas pirmadienį. Jei žydų mokyklose pirmoji atostogų diena būtų pirmadienį, tai mokiniai paleidžiami atostogų penktadienį po pamokų. Jei tose mokyklose po atostogų pirmoji darbo diena būtų penktadienį, tai mokymas pradėdamas sekmadienį.

KALINIAI VOGĖ IR KALĖJIME BŪDAMI

Alytus. — Kauno apygardos teismo išvaiziuojamoji sesija Alytuje sprendė keletą baudžiamųjų bylų.

Į kaltinamųjų suolą buvo pasodinti Juozas Aliukonis, Adolfas Truncė, Bronius Baranauskas, Juozas Truncė ir kalėjimo prižiūrėtojas Juozas Bugerauskas.

Vietos kriminalinė policija gavo žinią, kad 1938 m. atlikdamas bausmę kalinys Ad. Truncė, kitų padedamas, vagia kalėjimo drabužius, pašara ir kitus daiktus ir juos atiduoda savo broliui Juozui Truncėi, o tas pardavinėja Daugų apylinkės gyventojams.

Pavogtus iš kalėjimo kalinių drabužius vietos gyventojai perdaždavo, persiūdavo, kad niekas nepažintų.

Ad. Truncėi vogti buvo lengviau todėl, kad jis ėjo kalėjimo arklino pareigas, be prižiūrėtojo ir laisvėn kartais išveždavo, kalėjimo administracija juo pasitikėjo.

Kaliniai tvirtino, kad jiems padėdavęs ir prižiūrėtojas Bugerauskas, bet šis įtarimas teismo posėdžių metu nepasitvirtino ir teismas Bugerauską išteisino.

Br. Baranauskas ir Juozas Truncė nubausti po 9 mėn. paprasto kalėjimo, o Truncė nubaustas vieneriais metais paprasto kalėjimo, bet kaip nevismėdij trečdalis bausmės numuštas.

ZEMĖS BANKAS P E R K A KLAIPĖDOJE LENFIKOVES
Klaipėda. — Nežiūrint, kad naziai grašina užimti Klaipėdą ir atimti iš lietuvių turtus, Žemės banko Klaipėdos skyrius

Rumunijos atsakymas į Hitlerio ultimatumą. Viršų: Rumunijos kareiviai ant rubežiaus sargyboje. Dešinė: Rumunijos karalius Karolis apžiūri modernią tanką.

šiomis dienomis dar nupirko Nafthalio lentpiūve, už kurią sumokėjo 1,400,000 litų. Pereitą rudenį Žemės bankas nupirko Eilbergo lentpiūve.

1938 METAIS LIETUVOJ PRIAUGO 25,695 ŽMONES

Kaunas. — Centrinio statistikos biuro duomenimis, per 1938 m. gruodžio mėnesį visoje valstybėje buvo 1,146 jungtuvės, gimė 4,837 kūdikiai, mirė 3,726 asmenys.

Per visus 1938 metus buvo 20,248 jungtuvės, gimė 57,951 kūdikis, mirė 32,256 asmenys ir priaugo 25,695 asmenys.

LIETUVOS VOKIEČIAI IRGI NORI PAGYVINTI SAVO VEIKIMĄ

Kaunas. — Lietuvos vokiečių delegacija buvusi priimta ministerio pirmininko Mirono ir įteikė memorandumą.

Lietuvos vokiečiai nori pradėti labiau organizuotis. Tuo pačiu metu Klaipėdoje įvykęs gausus vokiečių moterų suvažiavimas, kuriame kalbėję iš Vokietijos atvykę nazių partijos atstovai.

DAUGIAU ISVARZOMA

Ukmergė. — Vasario 20 dieną įvykdyta keliolika nekilojamo turto varžytinių. Pastebėtina, kad šį kartą didesnis dalis žemės ūkių ir miesto namų ir sklypų buvo parduoti, ko pirmiau nebūdavo. Del daugelio ūkių buvo stipriai varžytasi ir kainos aukštai pakeltos: taip už vieną 17 ha ūkį, įkainuotą 14,000 litų, buvo įvaržyta iki 20,000 litų. Nemažas skaičius ūkių vienetų pirka iš pirmųjų varžytinių.

STEIGIAMOS KRITIKŲ, VERTEJŲ IR JAUNUOMENES LITERATOROS KOREJŲ SEKCIJOS

Kaunas. — Lietuvos rašytojų draugijos valdyba, norėdama daugiau rašytojų pritraukti į aktyvų darbą, nutarė įsteigti keletą sekcijų. Dramaturgų sekcijos veikimas jau įrodė, kad darbas sekcijose yra našus. Pirmoje eilėje LRD valdyba numato atgaivinti kritikų sekcijos veikimą. Ši sekcija turės pasirūpinti su normavimu svetimų veikalų vertimų ir lietuvių kalbą ir jų išleidimu. Dabar verčia kas tik nori ir ką nori. Svetimo ministerija yra iškėlus reikalą sudaryti reikalingų svetimų veikalų lietuvių kalba sąrašą. LRD valdyba tuo reikalu jau yra padariusi atitinkamą nutarimą ir numato sudaryti penkmečio planą, kuriame bus numatyti išversti į lietuvių kalbą reikalingiausi svetimų literatūrų veikalai. Be to, vis dažniau iškyla didesnės lietuvių literatūros propagandos reikalas, t. y. lietuvių autorių veikalų išvertimas į svetimas kalbas. Į užsienyje ruošiamas lietuvių rašytojų antologijas patekdavo visai nevertingų dalykėlių. LRD valdyba yra nutarusi kuo tikslingiausiai parinkti mūsų grožinės literatūros bei poezijos veikalus ir sudaryti tokių veikalų, verstinių į svetimas kalbas, sąrašus.

Lietuvos kritikai daug kenčia neturėdami specialaus kritikos žurnalo, kuriame galėtų spausdinti platesnių kritikų studijų. Kritikos žurnalo leidimu kaip tik turės pasirūpinti kritikų sekcija. Nuolat nusiskundžiama, kad

svetimų veikalų vertimai į lietuvių kalbą yra labai blogi kalbos ir stiliaus atžvilgiais, daromi neleistini trumpiniai bei nutolsta nuo originalo ir panašiai. Atsiktinka, kad veikalų autorius išversto į lietuvių kalbą savo kūrinio negali pažinti. Šiuos nenormalumus šalinti numatyta paversti prie Lietuvos rašytojų draugijos steigiamai vertėjų sekcijai. Ši sekcija bus sudaryta suėjus kontaktan su kalbininkais.

Be minėtų sekcijų numatoma įsteigti vaikų literatūros kūrėjų sekciją, kuriai darba dirva taip pat yra gana plati, būtent, sekcija turės pasirūpinti vaikams literatūros vakarų ir pasikalbėjimų ruošimu, vaikų literatūros kūrėjų materialinės būklės, priešmokyklinio amžiaus vaikų tinkamos literatūros ir kitais reikalais.

NAUJAS LIETUVOS UOSTAS

Sventoji. — Be turimo Klaipėdos uosto, Lietuva stato dar naują, modernią ir kitą — Sventosios uostą, kuris yra skaitomas vieninteliu Lietuvos žvejybos centru.

Jau kelinti metai, kai tas uostas yra plečiamas, tobulinamas, vienkart su uosto plėtimusi — smarkiai auga ir pats miestelis, kuris anksčiau yra buvęs tik mažų žvejų kaimeliu.

Šiandien čia jau liko pastatyta per 15 gražių, modernių namelių, kuriuose tapo apgyvendinta žvejų šeimos.

Be esamų čia dviejų aukštų modernių namelių, taip pat yra pastatyta ir graži moderniška pradžios mokykla, kuri visiškai keičia ankstybinio kaimelio vaizdą.

Artimiausioje ateityje — dar šiais metais yra numatyta pastatyti ir sanatorijos rūmą. Nemažiau Sventosios miestelio išvaizdą puošia ir prieš kelis metus pušaitėmis apodinti žemės plotai, kuriuos dar ruošiami plėsti.

Nuo pat šių metų ankstybojo pavasario, Klaipėdos uosto valdyba, smarkiu tempu vykdo visus techniškuosius uosto plėtimo darbus.

Sventosios uosto plėtimo ir statymo darbus veda ir tvarko, to uosto Darbų inžinierius p. J. Losinkskas.

Šiuo metu vedami toliau į jūrą molai ir atliekama kiti darbai. Molai bus į jūrą tiek išvedami, kad prie jų galo būtų 7-8 metrų gilumo.

Be uosto statybos ir plėtimo darbų, čia taip pat labai gyvai, intensyviai eina ir kiti darbai — žvejams laivų statyba.

Žvejų laivams statyti, yra specialiai įrengta dirbtuvė, kuriai vadovauja tos rūšies laivų statybos specialistai.

Pačius gi laivų statybos darbus atlieka daugumoje amatų mokyklos mokiniai, kurie čia dirbdami turi galimybių atlikti reikalaujamą iš jų darbo praktika.

Nors iki šiai dienai šis uostas dar ir menkai yra Lietuvos teiznomas, bet reikia tikėtis, kad jis neužilgo liks gerai žinomu, nes čia bus ir vasarvietė, kur ne vienas galės sau rasti iš po sunkių darbų poilsio ir sveikatos šaltinį.

PLATINKITE ir UGDYKITE "LIAUDIES BALSĄ"

dulius, prakalbėjo su giliu liūdėsiu.

— Nejaugi mūsų draugystė užges, kaip kad gėsta dabar saulė?

Jis žiūrėjo į ją neatitraukdamas žvilgsnio ir tylliai atsakė:

— Tone, mes jau kalbėjome apie tai. Tu, žinoma, žinai, kad aš tave mylėjau, ir dabar mano meilė gali sugrįžti. Bet tu turi žinoti, kad aš ne tas Pavka, kuris buvo pirmiau. Aš būsiu blogu vyru, jeigu tu skaitai, kad aš turiu priklausyti pirmiau tau, o paskiau partijai. O aš pirmiausiai priklausysiu partijai, o paskiau tau ir visiems artimiems.

Tonė su liūdėsiu žiūrėjo į upės mėlyną vandenį ir jos akys pasruvo ašaromis.

Povilas tęmė jam gerai pažįstamą profelį, tankius kaštanavus plaukus ir tuo momentu jo širdį apipylė banga gailėsčio kada tai buvusios taip jam artima ir taip brangi.

Jis atsargiai padėjo ranką ant jos pečio. — Mesk yiską, kas tave pančioja. Einam pas mus. Pas mus yra daug gerų — puikių mergaičių, jos drauge su mumis neša visą baisios kovos sunkumą ir drauge su mumis jos perneša visus trūkumus. Jos, gal būt, netokios išsilavinusios, kaip kad tu, bet kodėl, kodėl tu nenori būti su mumis? Tu sakai, kad tave Čužaninas per jėgą norėjo paimti, bet jis juk išsigimėlis, o ne kovotojas. Sakai, kad tave sutiko nedraugiškai, o kam tu taip išsiuopėsi, tarytum į buržuazinių balių? Išdidumą įleidė, girdi, nesitaikysiu prie purvinų marškinių. Pas tave, rodo, drąsos pamylėti darbininką buvo, o pamylėti idėją negali? Man gaila su tavim persiskirti. Aš norėčiau apie tave prisiminti gerai.

Jis nutilo.

Sekandį dieną Povilas pamatė įsakymą

su parašu Gubernijos Čekos pirmininko Zuchrajus. Širdis sudrebėjo. Iki jūrininko darsivago per jėgą — nenorėjo prileisti. Jis tokį šturmą pakėlė, kad sargybiniai norėjo jį areštuoti. Bet vistiek jis darsivago.

Jis susitiko su Feodoru meiliai. Feodorui kanuolės sviedinys nunešė ranką. Čionais jie apkalbėjo kasininko darbo.

— Nieko, drauge, nesirūpink, mes su tavim čionais smaugsim kontrevoliuciją, pakol pas tave jėgų nėra eiti į frontą. Rytoj ateik į darbą, — pasakė Zuchrajus.

Karas su baltaisiais lenkais užsibaigė. Raudonoji armija, buvusi beveik prie pat Varšuvos vartų, išaikvojus visas medžiagines ir fizines jėgas, atitraukta nuo savo bazių, negalėjo užimti paskutinės linijos ir atsitraukė atgal. Įvyko "stebūklas ant Vislos", kaip kad lenkai vadina atsitraukimą raudonųjų nuo Varšuvos. Baltoji poniška Lenkija liko egzistuoti. Svajonė apie lenkišką sovietinę socialistinę respubliką pakol kas nenusisekė įgyvendinti.

Kraštas, aplietas krauju, reikalavo atilsio.

Povilui neprisijėjo pasimatyti su savaisiais, kadangi miestelis Šepetovka vėl buvo okupuotas lenkų ir paliko laikinai fronto rubežiu. Ėjo taikos konferencijos. Dienas ir naktis Povilas praleido upatingoje komisijoje, išpildydamas įvairius įgaliojimus. Gyveno jis Feodoro kambaryje. Sužinojęs, kad jo gimtinis miestelis vėl pateko į baltųjų lenkų rankas, Povilas nuliūdė.

— Na ir ką, Feodorai, reiškia motina už rubežiaus liko, jeigu ant to baigsis susitai-

kymas.

Feodoras jį ramino: — Tikriausiai rubežius Gorin upe eis. Taip, kad miestas liks mūsų pusėje. Greitai apie tai sužinosim.

Viena po kitai divizijos skubotai iš lenkiško fronto kėlėsi į pietus. Naudodamasis pertrauka, iš Krymo išropojo Vrangelis. Ir per tą laiką, kuomet respublika metė visas jėgas į lenkišką frontą, vrangelečiai pasistūmė iš pietų į žiemius, Dniepro paupė darsigaudami iki Ekaterinaslavskos gubernijos.

Likvidavimui šio paskutinio kontrevoliucinio lizdo, naudodamiesi paliaubomis su lenkais, metė Raudonąją armiją ant Krymo.

Per Kievą į pietus ėjo esalonai, pripildyti žmonėmis, kanuolėmis, gurguolėmis, virtuvėmis. Gelžkelio ruožto transportacijos Čekoj ėjo karštas darbas. Visa ta srovė traukinių sudarydavo "kamštį" ir tada stotis prisikimėdavo, judėjimas nutrukėdavo taip, kad nebūvo nei vieno liuoso kelio. O aparatai metė iligus kaspinus su ultimatinėmis telegramomis.

Jose buvo įsakymai paliausuoti kelią del tokios ir tokios divizijos. Slinko iš telegraminio aparato begalinis kaspinas, išmargintas brūkšneliais ir taškais, o juose buvo tokio turinio įsakymai: "be jokios eilės... tvarkoje kariško įsakymo... tuč tuojaus paliausuoti kelią...". Ir kiekvienama iš jų buvo prisimenama, kad už neįspildymą šio įsakymo, kaltininkai bus perduoti teismui revoliucinio kariško tribunolo.

Į raštine įsilaūdavo, mosuodami naganais, dalių vadai, reikalaujami leisti esaloną tuč tuojaus pirmyn pagal armijos vadovybės įsakymą telegrama tokio ir tokio numerio. Nei vienas iš jų nenorėjo nei klausyti nei girdėti, kad tą padaryti negalima. "Sprokg

vietoj, o leisk pirmyn!" šaukdavo jie. O paskiau prasidėdavo baisūs keikimai. Ypatingai sudėtinguose atsitikimuose laikinai iššaukdavo Zuchrajų. Ir tada įsiskarščiavę prisirengę beveik viens kitą persauti vyrai nutildavo.

Geležinė Zuchrajus figūra, šaltas ramumas ir įtemptas balsas, neleidžiantis prieštarauti, priversdavo įdėti atgal į kaburus ištrauktus naganus.

Išėdavo Povilas iš kambario ant perono su diegančiais skausmais galvoje. Baisiai veikė į nervus čekistiškas darbas.

Vieną sykį ant plėktvaganio, kuris buvo prikraitas dėžėmis su kanuolių sviediniais, Povilas pamatė Serežką. Brušakas nusirito nuo platformos ir puolė prie jo, tvirtai apsikabino rankomis ir spausdamas sušuko:

— Pavka! Velnikiūti, aš tave iš sykio pažinau.

Draugai iš susijaudinimo nežinojo apie ką klausinėti vienas kitą, apie ką pasakoti Juk tiek daug buvo pergyventa per tą laiką. Klausė ir nelaukdami atsakymo patys atsakė. Jie nenugirdo traukinio švilpuko. Tikėtai kada vagonai pamažu pradėjo slinkti, pertruko jų pasikalbėjimas.

Ką buvo galima daryti? Susitikimas nutruko, traukinys kaskart greitėjo. Ir kad neatsilikti, Serežka paskutinį sykį sukėlė jo ką tai draugui, pabėgo peronu, tvėrėsi į vagono atviras duris; jį pagavo keletas porų rankų ir įtraukė į vidų. O Povilas stovėjo ir žiūrėjo į betolstantį traukinį ir tikėtai dabar prisiminė, kad Serežka nežino apie savo sesers Valės žuvimą. Jis juk nebuvo gimtiniam miestelyje. O jis, Povilas, jam to nepasakė apsvaigintas nepaprastu susitikimu.

"Tegu važiuoja sau ramus, gerai, kad ir nežino," galvojo Povilas. Jis nežinojo, kad

pamatė savo draugą paskutinį sykį. Nežinojo ir Serežka stovėdamas ant vagono stogo, atstotęs prieš rudeninį vėją krūtinę, kad važiuoja sutikti mirtį.

— Sėsk, Serežka, — ragino jį raudonarmietis Dorišenko su pradegusia nugaroj miline.

— Tai menkniekis, mes su vėju esame draugai. Tegu jis biskutį pravedina, — atsakė šypsodamas Serežka.

Ir už savaitės laiko jis žuvo pirmam mūsų žingsniui.

Iš toli atzvimbė akloji kulka. Sudrebėjo nuo smūgio. Žengė pirmyn su bausiu skausmu krūtinėje, pasviro, apkabino orą, karštai prispaudė rankas prie krūtinės, pasilenkęs, tarsi besirengdamas šokti atsimušė į žemę visu kūnu ir įsmėgė į stepinę beribę savo mėlynas nejudančias akis.

Nerviška darbo aplinkuma Čekoj atsilėpė į silpną Povilo sveikatą. Dažnėjo galvos skausmas ir ant galo po dviejų bemiegių naktų jis prarado sąmonę.

Tada jis kreipėsi prie Zuchrajus.

— Kaip tu manai, Feodorai, ar bus teisinga jeigu aš pereičiau į kitą darbą? Pas mane yra didesnis palinkimas ir noras eiti į dirbtuvę pagal mano profesiją, nes aš jaučiuosi, kad man čionais veržlė persilpna. Man komisija sakė, kad aš kariškiai tarnystei netinkamas. Bet čionais biariau negu kad fronte. Štai šitos dvi dienos, per likvidavimą Sutyrijo bandos, mane visai pakirto. Tu, Feodorai, supranti, kad iš manęs blogas čekistas; jeigu ant kojų ką tik laikausi.

(Bus daugiau)

Planuoja ir Dirba

MONTREAL, Que. — Gražiai ir pavyzdinai dirbujasi LLD 187 kuopos Moterų skyrius, kuris reguliariai laiko savo atskirus mėnesinius susirinkimus, kuriuose išdirba iš kalno mėnesio veikimui planus, padaro peržvalgą, ką yra atlikusios ir ką neatlikusios. Žinoma, trūkumus, neatliktus darbus stengiasi sekančiame mėnesyje atlikti. Joms organizacinis darbas nė kiek mažiau apeina, negu vyrams, o kartais dar ir daugiau, nes kiekvienam darbui praveisti jos pradeda planuoti pirmiau, negu vyrai.

LLD vaju, iki šiol stovėjęs vijoje, pradeda išsijudinti. Periteame susirinkime raportuota, kad jau gauti 3 nauji nariai, o tai darbo rezultatai tik dviejų draugių. O kuomet visos minėtos skyriaus narės pasijudins šiame darbe, tai nė kiek netenka abejoti, kad kvota bus su kaupu išpildyta ir mūs vyreliai smarkiai supiekti, nes jie visuose vajuose paskutiniai lieka. O kad mes išlaikytume mūsų moterų garbę, pasistengime gauti nors po vieną naują narę. O tas labai lengva atsiekti, tik reikia truputį padirbėti.

Kadangi kuopa ruošia bazarą, tai Moterų skyrius ir šiame klausime pasižadėjo gražiai pasirodyti. Išdalino aukų rinkimui blankas, pasižadėdamos surinkti daiktų ir pačios nuo savęs paaukoti. Kai kurios raportavo, kad jau turinčios surinkusias po keletą daiktų. Aš tikiu, kad pridėdamos pasidarys bazaras atsibus 13, 14, 15 ir 16 d.d. balandžio, kurios narės nedalyvavot šiam susirinkime ir norite prisidėti su auką bazarui, ar parinkti aukų, kviečiamos prisidėti ir per bazarą komitetą aukas įteikti.

Mūsų skyriaus gražiai dirbujasi ne tik lietuviškoje dirvoje, bet joms nė mažiau apeina ir tarptautinis veikimas. Štai jau artinasi Daily Clarion vaju, kuris prasidės su pirmą dieną balandžio. Skyrius užsiedė kvotą sukelti \$10.00.

Nutarta paminėti Motinų Dieną, kuri atsibus pradžioje gegužės mėnesio. Meno komitetas, kooperuojant su valdyba, sutiko jau nuo dabar ruošti tam pamėginimui.

Šiame susirinkime taipgi pasiskelbė, kad mūsų skyriaus narė, kuri jau per metų eiles priklauso LLD ir nemažai yra pasidaravusi darbininkiskame judėjime,

kelis kartus įvairiuose vajuose išėjusi laimėtoja, už pavyzdiną pasidarbavimą, — susilaukė dukrelės, tai drugė M. Barzdienė. Skyriaus narės mihtai draugei palinkėjo, kad savo naujagimę išauklėtų darbininkiskoj dvasioj, kad užaugusi padaugintų mūsų skyriaus narių skaičių ir darbuotųsi kaip ir jos mama.

Kadangi minimas skyrius savo susirinkimuose turi ir lavinimosi pamoką, kur draugės dresiruojasi kalbėti ir politiniai lavinasi, tai ir šiame susirinkime buvo pasižadėjusi viena draugė kalbėti, bet sąlygos neleidė dalyvauti, tai tikiu, kad minima draugė sekantį kartą savo užduotį atliks.

Po trumpų draugiškų pastabų, susirinkimas baigėsi geroj nuotakoj.

Pat

MONTREALO LIETUVIŲ SŪNŲ IR DUKTERŲ DRAUGIJOS REIKALAI

MONTREAL. — Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos vaju prasidės balandžio 1 dieną ir tęsis per du mėnesius. Na, o jau priduta pereitame susirinkime 12 naujų narių, taip pat daugiau randasi pas finansų sekretorių. Tai jau gera pradžia.

Tenka pastebėti visiems nariams, kad visi turi darbuotis ir gauti draugijos nors po vieną naują narį. Juk svarbu organizuoti į vieną kūną ir stoti vienu už visus ir visiems už vieną, kas pas mus dar nėra pilnai įgyvendinta. Susivienijus visiems į vieną būrį ir mokant sergantiams pašalpas yra lengviau vienas kitam pagelbėti. Įstojimui į šią draugiją netrukdo jokios pažiūros.

Draugijos vaju laikotarpis turi būti išnaudotas araugijos pėtimui ir stiprinimui. Daugiau sia narių gavusieji gaus tris dovanas. Tad kas jas laimės, bus jiems nė tik draugijos pagarba, bet už pasidarbavimą liks atminčiai.

Ta darbymetė priklauso nė tik montrealiečiams, bet ir sudburiečiams ir pavieniai priklausantiems prie draugijos.

Rengiasi Prie Didelio Veikalo

Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos menininkai rengiasi perstatyti plačiai išgarsėjusią Jungtinių Valstijų lietuvių kolonijose keturių veiksmų dramą "Mirtų Vainikas".

Tai įdomus ir turiningas veiklas, kokio pamatyti Montrealo lietuvių dar neturėjo progos. Menininkai susilė dirbujasi. Kiek teko patirti, kas savaitę daro po dvejias repeticijas. Veikalas bus perstatytas Vytauto klube, balandžio 2 dieną. Tikėtai jau platinami. Nepraileiskite progos.

Sokiai

Montrealo L. S. D. P. D. parengimų komisijos darbštus naris draugas Burba pranešė susirinkimui, kad parengimų komisija planuoja surengti didelius šokius New Auditorium salėje balandžio 15 dieną. Atsflaust susirinkimo ar užgria tokį sumanymą. Susirinkimas užgyrė.

Šie šokiai įvyks pirmą po Velykų šeštadienį, balandžio 15 dieną.

Buvusi Čekoslovakija. Bohemiją ir Moraviją pasigrobė Vokietija. Slovakija taipgi Vokietijos globoj. Ruteniją (Rusiją) pasigrobė Hungarija. Tai Munchino politikos vaisiai.

na, New Auditorium salėj, 371 Ontario St. West.

E. Vilkis
Draugijos vicepirm.

Sergantieji Lietuviai

MONTREAL. — Kovo 13 diena dirbtuvėj ištiko nelaimė drg. V. Milanauskio. Dirbtuvėj bedirbant nusikirto rankos dviejų pirštų galus.

Kovo 18 dieną susirgo draugas . Kukenis. Turėjo tonsilų operaciją.

E. V.

Pasekmingas Masinis Mitingas

MONTREAL. — Lietuvių Literatūros Draugijos 137-toji kuopa kovo 19 dieną sušaukė masinį mitingą, kuriame dalyvavo daug narių ir simpatikų.

Šis mitingas buvo suroštas senokai lauktam svečiui, draugui L. Kisieliui, kuris sugrįžo iš Ispanijos kovų lauko, kaip kovotojas už Ispanijos liaudies laisvę.

Pirma kalbėjo draugas J. Urbanavičius LLD reikalais ir apie jos reikšmę darbininkų klasei. Vėliau buvo pakviestas draugas L. Kisielius, kurį publika patiko su didelėmis ovacijomis. Kalbėtojas papasakojo daug įdomių dalykų iš Ispanijos praeties ir dabartinių liudies kovų. Apie savo vargus ir kančias — du sykiu buvęs sužeistas — nei žodėliu neprisiminė. Tas parodo, kad draugas vyko į Ispaniją ne sugaituotas, bet idėjos vedamas.

Baigdamas prakalbą priminė, kad nors šiandien Italijos ir Vokietijos fašistų gąjuos triumfoja ant Ispanijos griuvėsių, bet didvyriška Ispanijos liudies kova, netoli tris metus taip sunkiai kovojusi, padėjusi tiek daug gyvybių, nukentėjusi ir daug pasimokėjusi, atėjus tinkamam momentui nušuos fašizmą nuo Ispanijos žemės. Paskutiniams žodžiais kvietė stoti į LLD.

Po prakalbos, kalbėtojas buvo apibertas įvairiais klausimais, į kuriuos gražiai ir nuosekliai atsakinėjo. O draugas K. Kilikevičius, kaip susirinkimo pirmininkas priminė susirinkusiems, kad draugas L. Kisielius kaip herojus išgirdęs signalą, padėjęs į šalį visus savo asmeniškus reikalus, vyko užpultai Ispanijos liudžiai pagalbon ir arti du metus, rizikuodamas savo gyvybę išbuvo kovos lauke. Tad dabar, kad padėjus sugrįžti draugui į normalų gyvenimą, prašė susirinkusių draugų ir draugių jam pagelbėti. Neilgai trukus susirinkusieji stambeniais ir smulkesniais sudėjo \$42.50.

Ačiū jums broliai ir sesutės už sudėtas aukas. Tie sudėti cen-

tai nors dalinai padės kovotojui žingsnis po žingsnio grįžti į normalaus gyvenimo vėžes.

A. Eglaitis

Hitlerio Agentai Pradėjo Grašinti Danijai

KOPENHAGA, Danija, Kovo 22. — Danijos ministeris pirmininkas Stauning šiandien griežtai perspėjo Danijos nazius, liepdamas jiems nesiiekti į šalies reikalus ir nepiršti Danijos-Vokietijos anšliuso.

Danijos ministeris pirmininkas toliau nurodė, kad Danijos nazių vado, Frico Clause, prieš keletą dienų padarytą išsireiškimą galima laikyti apeliavimu į Vokietiją, kad pastaroji pasielgtų su Danija taip, kaip pasielgė su Čekoslovakija.

"Jei randasi bent koks Danijos pilietis, kuris nori jungtis su tokiu asmeniu, jis bus laikomas šalies išdaviku", perspėjo Stauningas.

Toliau jis nurodė, kad Danijoje gyvenanti vokiečių mažuma yra užlaikoma prakiniiai ir kad Danija nenori kištis į kitų tautų reikalus, tad ji trokšta, kad ir kitos tautos nesimaišytų į jos reikalus.

Nazių spauda keletą kartų paneigė užsienių laikraščių pranešimus, nurodančius, kad naziai siekia prisijungti prie reicho šiaurinį šlesvigą, kuris prieš karą priklausė Vokietijai, o dabar priklauso Danijai. Tačiau Danijos nazių veiksmams parodo, kad Hitleris pradėjo tempti Daniją prie padalinimo kaladės.

Rumunijos Jaunimas Vaziuoja Prie Ginklo

BUCHARESTAS, Rumunija, Kovo 22. — Keleiviai, važiuavę per Rumuniją, šiandien matė tikrąjį mobilizacijos paveikslą, kuris per visą šalį bėgo pro traukinio langus, rašo York Times korespondentas.

Pervaziavus Vengrijos rubežiu, didelį spiečiai sudintų ir išgandintų žmonių puolėsi į traukinį. Jie užpildė visus vagonų koridorius, miegamuosius vagonus ir platformas, bet vistiek nesutilpo į traukinį. Vaziuojant toliau, prie kiekvienos stoties keleiviai matė didelį sumišimą. Kur tikėtai traukinis sustojė, ten žengė traukinis su purvinais baltais vilnonėmis kelnėmis ir kaliniųkais apsvilkę rekrutai, nesni reikalingus daiktus. Daugiausiai jaunuoliai, bet matėsi ir pagyvenusiu rekrutų. Iš to aišku, kad mobilizacija, jei ne generalinė, tai labai plati.

Kai kuriuose kaimeliuose matėsi verkančios moterys. O pats Bucharestas virtė kariuomenės stovykla. Matosi, kad Rumunija ruošiasi nepaprastiems įvy-

kiams.

Tuo pačiu laiku Vengrijos spauda rašo vien tik apie Rumunijoj bėsitęsiančius provokacinius incidentus, apie Rumunijos orlaivių ir Vengriją perskridimus ir kitus atsitikimus, kuriais galima kurstyti prieš Rumuniją karą.

Vengrijos užsienių reikalų ministeris Saky neva užtikrino žurnalistus, kad Hitleris neketinąs pulti Rumunijos, bet Rumunijos tuo netiki ir ruošiasi sutikti puolimą.

RAGINA ISGELBETI 25,000 MOTERŲ PER METUS

INDINIAPOLIS, Kovo 23. — Doktoras Frank Adair iš New Yorko mano, kad ankstybas vėžio ligos suradimas ir atsakantis gydymas išgelbėtų kasmet po 25,000 moterų, mirstančių nuo vėžio išgalėjimo krūtyse.

Jeigu moterys dažnai duotų gydytojams išegzaminuoti krūtis, tai būtų daug mažiau aukų. Visas blogumas, tai vėžys surandamas per vėlai.

Dauguma gydytojų mano, kad šiuo laiku Jungtinėse Valstijose serga vėžiu pusė milijono žmonių ir kasmet po 150,000 miršta.

Photografuoti Vestuvių Grupės Darau Paddidinimus
Ir Atlieku Visus kitus Fotografijos Darbus
23 ST. CATHERINE ST. W. MONTREAL, QUE.

Tel.: HA, 8477
Dr. J. O. Villeneuve
Venerinių Ligų Specialistas
Gydo siphilį, gonorėją ir tikrą kraują.
Ofiso valandos: 1 iki 9 v.v.
1107 St. Denis St., Montreal
Netoli Dorchester St.

UŽKVICIAME VISUS MONTREALO LIETUVIUS ATSI-LANKYTI Į L.L.D. RUOSIAMĄ DEL ISLAIKYMO LIETUVIŲ KALBOS VAIKUCIAMS MOKYKLELES

BAZARA

Ketvirtadienį, Penktadienį ir Šeštadienį
Kovo (March) 23, 24 ir 25 Dienomis

LIETUVIŲ SALEJ, 2114 FRONTENAC ST., MONTREAL
Bazare bus galima laimėti šimtai gerų ir naudingų daiktų, taipgi bus įvairūs žaidimai. Mes pilnai tikimės, kad visi atsi-lankiusieji bus pilnai patenkinti.

Kiekvieną vakarą pradžia 7.30 val. vakaro. Įžanga veltui kviečiame, Bazaro Komitetas

Kiek Vertas Hitlerio Žodis

Buvęs vadas Anglijos laivyno Duff-Cooper sako, kad Hitleris yra tris syk prakeiktas išdavikas, nes tris sykūs sulaužė savo priesaikos žodžius. Hitleris sulaužė savo duotą žodį daugiau negu tris sykūs.

Pažiūrėkime:

1) Sausio 13 d., 1933 metais, Hitleris pareiškė: "Mes pripažystame visas valstybes, kurios rubežiuojasi su Vokietija, kaip nustaťytą faktą." Kad jis melavo, dabar visi žino.

2) Gegužės 21 d., 1933 m., kalbėdamas savo reichstage Hitleris pasakė: "Vokietija neturi nei noro, nei intencijos kištis į vidurinius Austrijos reikalus. Mes nenorime priskirti Austriją prie Vokietijos."

Dabar visi žino, kad jis melavo.

3) Sausio 30 d., 1934 metais, kalbėdamas reichstage, jisai pasakė: "Aš atmetu Austrijos valdžios įtarimą, kad Vokietija planuoja intervenciją Austrijoje."

Ir vėl biauriai pamelavo.

4) Toj pačioj prakalboj, tą pačią dieną, Hitleris pasakė: "Išsprendus Saar'o klausimą, Vokitijos valdžia yra pasiryžus, is pat gilumos savo sielos, priminti Locarno paktą."

Jis Locarno paktą sudraskė į šmočiukus.

5) Kovo 7 d., 1936 m., kalbėdamas reichstage Hitleris pareiškė: "Po trijų mūsų valdymo metų aš manau, jog galu pasakyti, kad kova už Vokietijos lygybę jau pabaigta. Mes nestatysime Europoj jokių teritorialinių reikalavimų."

Ir vėl biaurus melas, kad pridengti planuojamus svetimų žemių grobimus.

6) Kovo 11 d., 1936 m., Hitleris pareiškė: "Mano siūlymas sudaryti nepuolimo sutartis į vakarus ir į rytus nuo Vokietijos, apima visas valstybes. Mes nedarome jokių išimčių. Nepuolimo sutarčių mes norime su Čekoslovakija ir su Austrija."

Ir vėl biaurus melas. Ne nė-

puolimo sutartis jis darė su Austrija ir Čekoslovakija, bet brutaliai pavergė abidvi tas valstybes.

7) Gegužės 30 d., 1938 m., Hitleris prisiegavo: "Naziška Vokietija niekuomet nepažeims savo garbę ir niekad nepažeims žmonių, sulaužydama bent kurią laisvai padarytą sutartį."

Jis sulaužė visas sutartis.

8) Rugsėjo 27 d., 1938 m., Hitleris sakė: "Kuomet ši problema (sudety) išsispręs, Vokietija neturės Europoje jokių kitų teritorialinių problemų."

9) Po atplėšimo vokiečių sudety srities nuo Čekoslovakijos, Hitleris štai ką pasakė rugsėjo 26 d., 1938 metais: "Mes visiškai nenorim čėkų, mums jų nereik. Sudety šalis yra paskutinė teritorija, kurios mes reikalavom Europoje."

Paskutinė! Nepraėjo nė pusmėčio ir čėkai su slovakais buvo praryti. Praryta 10 milijonų ne vokiečių!

Iš to visko net mažiems vaikams turi būti aišku, kad Hitlerio žodžiai ir prisiegavimai neverti nei lukšto išvalgyto kiaušinio.

Greit tų kreivų priesaikų surašas galima bus dar labiau pagilinti. Artinasi Klaipėdos ir Francijos eilė.

Dabar ir Čemberlenas mykėna, kad Hitleris kreivas. Ir Daladier mykėna.

O kada is to tarptautinio gėngsterio galima buvo tikėtis, kad jis buvo padorus!

L. Pruseika ("Vilnis")

Vienas reporteris aprašymą apie įvykusią žmogžudystę užbaigė sekančiai:

"Kaip ant laimės, užmuštasis visus savo pinigūs sudėjo į banką dieną prieš tai. Todėl jis praktiškai nieko nenuostojė, išskyrus gyvybę."

Joseph K. Mergler
Advokatas
Montreal
L.A. 0262 159 Craig St. W.

Norinti pirkti, parduoti, iš-maityti ar apdrausti savo turta, visuomet rasite labai gerą pasiūlymą mūsų raštinėje

E. COTE
166 CHURCH AVE.
VERDUN
Montreal Tel. YOrk 1865

Tel. PL. 9659 Gyv. DO. 5947

Advokatas
J. M. Rosenfeldas
Kalba Lietuviškai

Atlieku visus telamų patarnavimus, parūpinu pilietybės dokumentus, igaliojimus, morgicijus ir kt.

20 St. James St. E. Kamb. 28
MONTREAL, QUE.

Tel.: DO. 1000
DU. 2500

Valandos: 4 — 5 po piet ir sutilg susitarimo

Daktaras Rabinovičius

Chirurgas Specialistas

Turiu savo ligoninę, egzaminuoju ir gydu įvairias ligas. Darau visokias operacijas ir persvietimus (X-Rays). Vytauto klubo ir M.L.S. ir D.P.D. nariams pagipinta kaina.

201 ST. JOSEPH BLVD. WEST MONTREAL, QUE.

Tel.: L.A. 4441

Daktaras H. Rosenfeld'as

Oficialus M.L.S.D.D. ir D.L.K.V.N.K.P.D. Gydytojas
Kalba Lietuviškai

Valandos: 2-4 val. po piet, 7-8 val. vak. ir sutilg susitarimo
4539 Park Ave. Montreal, Que.

GAL NESIJAUTI GERAI?

MŪSŲ ZOLINIAI VAISTAI

Daug Pagelbsti

RASYKITE ARBA ATEIKITE DEL NEMOKAMŲ PATARIMŲ (GALITE RAŠYTI IR LIETUVISKAI)

THUNA

HERBAL REMEDIES

1425 St. Lawrence Blvd., Montreal

BIURO VALANDOS:
Nuo 9-tos ryto iki 9 vakaro
Sekmadienis nuo 12 — 5 val. po pietu

Iškirpkite šią kuponą ir atsiųskite mums.

Paženklinkite su x ilgą, kurią norite būti gydomas.

x Kraujas	x Oda
x Inkstai	x Jaktnos
x Slapinimas	x Galvos skausmas
x Pilvas	x Almanda
x Vėduklis	x Peroidelis avoris
x Tulžis	x Permažas avoris
x Šervai	x Kosėjimas
x Reumatizmas	x Kirminal
x Skausmai	x Astma
x Moterų ligos	x Uždegimas
x Kataras	x Bronchitas
x Hemoroidai	x ir t.t.

PAVARDE.....
ANTRASAS.....

ENGLISH SECTION

Published Every Friday

Addressing all correspondence for the English Section mark "English Section"

A LITH WINS

For the first time in the history of Toronto, a Lithuanian takes a prize in an international event.

It was at the Labor Bazaar, on Saturday, March 18th that this took place.

Lucy Ballčias, our gay little green-eyed representative got the third prize in the contest for the "Star of the Bazaar". It was run by a system of voting, by 1 cent a vote. She had 1,523 votes as compared to 4,400 of the first. Arriving just before the close of voting, she surprised the audience by the great increase in votes. It surprised the people as they didn't expect much from such a small group of Lith.

The time between the closing of the voting and the announcement of the winners was filled with wisecracks. Our star was quite calm and collected feeling, as she admitted later she didn't expect to get anything.

Then came the moment. The first prize was awarded, then the second, then followed an introduction to the third, but no name mentioned 'till the end and when it did come it, well it was really good to hear. Lucy was still calm. Then the chairman asked her to say a few words. That was the last thing I expected her to do. But she did speak and in a calm quiet way she thanked the people for the support they had given her. She received a beautiful cushion as a prize.

Let us make our representative win first prize next time Eh, what? I was There Toronto.

THE PRIDE OF SOVIET UNION

Soviet women athletes at monster Demonstration, last summer: Some of the gymnasts in the annual physical culture parade in Moscow, salute Joseph Stalin in Red Square. Over 35,000 men and women athletes, representing sports clubs in every State in the Union, marched in the procession.

The Debate of the Century Things Have Changed Hands

"Resolved that Bachelorhood is preferable to Married Life" was the topic of a debate at the LVNK Club on Friday, March 16th. Messrs Vaupshas and Keblay arguing on the affirmative side were defeated by the pro-marital-status contenders, Misses Evans and Crunellutė. Miss Graham was the chairman on this occasion and Miss Shimkus and Messrs Naikel and Jamaitis were the judges.

The affirmative bachelors barely escaped with their lives as some of the points they brought up in favor of bachelorhood were not well taken by the feminine debaters and the audience. Perhaps the judges were also swayed in their decision by the preponderance of angry females in the audience.

After the debate a round-table conference was held to discuss the future activities of the club for the summer season. It was decided to inaugurate a physical culture class beginning on Friday, March 24th, and to be held every Friday evening until the heat of approaching summer will allow outdoor activities.

As this discussion did not last very long the participants lingered a while and sang a few of the old favorites together to finish a very enjoyable evening.

(P.S. — I'm still not convinced that bachelorhood is not preferable to married life.) E. K.

Mike's Custom Tailoring

Sluvsu vyriškus ir moteriškus geros rūšies drabužius. Pritaikymas garantuotas. Taipgi turū gatavų. ROSEN, Mgr. 428 1/2 Queen St. W., Toronto

Three cheers for Mr. Sarkis! Congratulations are pouring in from all members of the club to the newly elected president. His introductory speech punctuated by cheers and hurrahs, emphasized the necessity of working together to achieve greater success in the future. Sincere appreciation of the beer-party thrown by him on the night of the 10th instant was shown by representative speakers of the Youth, Dramatic and Choral groups. Messrs. Vaupshas, Juraitis and Strimaitis offered a promise of cooperation from each of their groups for the next year. Mrs. Girdauskas, the newly appointed president of the Women's Club also volunteered its entire support.

Heil! Here comes the beer, ooh, and sandwiches and pretzels too. The feminine young things preferred their tea and cookies... possibly, a glass of wine! The hectic going-on at that certain table in the corner, occupied by some of the more frivolous crowd, were terminated by a rally of songs. Voices and spirits rose (possibly, it was the pretzels and cookies... possibly)

What do we hear? Strains of music filtering from the ballroom! Come, let's trip the light fantastic to the music of Chas. Jasunas and his band. Polka and swing, waltz and shag. The breathing spell came when the choir entertained the audience with a few songs.

Reluctantly the crowd dispersed, all agreeing that Mr. Sarkis was perfectly capable of wielding the reins of the club for the coming term. Farewells and adieus, Au revoirs and Adios!, Good-byes and Su-Dievs mingled with the last strains of "He's a jolly good fellow!" E. B. & G. K.

Montreal. HEY!

WHAT HAS HAPPENED TO ART SCHOOP, THE AUTHOR OF THE SIDELINES COLUMN AND MANY OTHER MONTREAL CORRESPONDENTS? HOW ABOUT AN ARTICLE FOR NEXT WEEK FROM EACH E. S. READER IN MONTREAL, WHAT SAY?

To the Editor: — About a month ago, at the Bangos Chorus' meeting one of the young members was elected as the correspondent of the chorus to the "English Section". Since then I haven't seen any articles from the correspondent in the paper. There appeared a few items, but these were of the editor. It is only right that she should do something about it. Much has taken place amongst the Lithuanian young people of Toronto. I, myself feel and I have heard from others that there isn't enough in the section

Pranešimai

Montreal, Que.

Svarbus Posėdis

Posančaliečių distrikto Bazaro komitetas šaukia platų posėdį. Bazarą prisiruošimo klausimu, į kurį kviečia ne tik komiteto narius, bet ir visus-as, kurie turi norą kuo nors prisidėti prie bazarą ar duoti sumanymų kaip pasekmingiau prisirengti prie bazarą pervedimo, kviečiame kuoskaitingiausiai atsilankyti.

Posėdis įvyks posančaliečių s.l.ėj. 01234 Charlevoix St., ateinantį penktadienį, t.y. 24 d. kovo, 8 val. vakare.

Bazaro Komitetas

Koncertas

A.C.W. of A. 242 lokalas rengia labai įdomų koncertą. Dainuos Jaunimo Choras, rusų dainininkų choras, šoks lietuvių ir rusų šokiškai ir bus daug kitokios įvairios muzikalės programos.

Sis koncertas įvyks kovo 26 dieną, Vytauto kiubo svetainėj, 2161 St. Catherine St. East.

Įžanga su drapanų padėjimu 30 centų. Pradžią 6.30 val. vakare.

Kviečiame visus Montrealo lietuvius ir lietuves atsilankyti į šį koncertą, kur pamatysite daug gražios programos.

Lokalo Valdyba

Toronto, Ont.

L.L.D. Susirinkimas

Lietuvių Literatūros Draugijos 162-tos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks ateinantį sekmadienį, kovo 26 d. 2 val. po pietų, 6 Denison.

Visi nariai ir simpatikai malonėkite atsilankyti. Turėsime daug svarbių reikalų. Taip pat malonėkite atsilankyti ir užsimokėti narines duokles.

J. Berškys Kp. Sekretorius

Atsišaukiame į Visus Kanados Lietuvis

WINNIPEG, Man. — Brangūs draugai ir draugės! Nors daugelis organizacijų bei pavienių draugų jau parėmėte winniepiečių svetainę, bet mes aplykiųjų verėjami vėl kreipiamės į jus, prašydami paremti bazarą, kuris taip pat rengiamas svetainės reikalams. Bazaras įvyks balandžio 11 — 15 dienomis.

Bazaro komitetas jau išsiuntinėjo tam tikrus tikiėtėlius. Kurie juos gavote ar gausite, malonėkite neatsisakyti juos plauti ir pirkti. Be to, kas išgalite paaudoti bazarui piniginę auką arba kokį nors rankdarbį, maloniai bus priimami. Visas skiriamas aukas malonėkite siųsti šiuo antrašu: J. Morkūnas, 63 1/2 Barber St., Winnipeg, Man.

Tenka pažymėti, kad winniepiečiai niekuomet neužmirš organizacijų ir pavienių draugų, nors kiek prisidėjusių ir prisidė-

to keep us in contact with the Lithuanian young people. When do we see her first article? In the Dark Toronto.

Editor's Note: — I am unable to answer that question, but I feel that if the elected correspondent has any sense of responsibility, she will begin right now and discharge the duties, which she has undertaken to discharge.

The English Section is just what you, the readers make it. It is impossible for me to write up on all the happenings and activities. If you want the E. S. to be broadminded and interesting you must contribute to it's contents.

New-London Lunch

Lietuviška Valgykla Savininkas J. KAMICHAITIS 668 Queen St. W., Toronto

stančių prie to kilnaus darbo. Juju, kaipo rėmėjų, vardai įtraukiami į tam tikrą knygą. Todėl ne tik dabartinė Winnipego lietuvių kartą su pagarba minės visus rėmėjus, bet ir sekančios kartos minės rėmėjų vardus.

Kas Kiek Parėmė Bazarą

Draugas K. Beniušis paaukavo 45 dolerių vertės kišeninį laikrodėlį ir penkių dolerių vertės rašomąjį setą. Tenka pažymėti, kad draugas Beniušis kiek anksčiau paaukavo Winnipego lietuvių svetainei apie 100 dolerių vertės įvairių daiktų. Už tokias stambias aukas draugui Beniušiu priklauso didelis kreditas. Be to, jau dauguma žino, kad draugas beniušis turi įvairių daiktų krautuve, kuri randasi 332 Notre Dame Ave., Winnipeg, Man. Todėl kiekvieno Winnipego lietuvių pareiga pirkti reikiamus daiktus pas draugą Beniušį.

Draugas Taraškevičius paaukavo 3 dolerių vertės kamerą ir dragas Morkūnas paaukavo \$2.50 vertės laikrodį.

Bazaro komitetas visiem aukavusiem taria didelį ačiū.

Bazaro Komitetas

Numirė K. Kubilius

TORONTO. — Po ilgos ligos kovo 21 dieną mirė Kazimieras Kubilius, apie 67 metų amžiaus. Velionis paliko žmoną ir jau suaugusią šeimą. Toronte išgyveno netoli 30 metų. Pirm atvykimo Torontan keletą metų gyveno Latvijoje, Liepojos mieste. Tenai gyvendamas dirbo ant laivų, su kuriais plaukiojo po įvairius kraštus.

Velionis ilgus metus priklausė prie Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos, kuri jį daug sušelpė paskutinėmis senatvės dienomis.

Laidotuvės įvyks ateinantį šeštadienį, kovo 25 dieną, 9 val. ryto. Turintieji laiko, malonėkite palydėti seną keliauninką ir veteraną į amžiną poilsio vietą. Rep.

Hamiltoniečiai Sekmingai Verbuoja Narius

HAMILTON, Ont. — Kovo 18 dieną vengrų darbininkų salėje įvyko Kanados Komunistų Partijos bankietas, į kurį atsilankė provinciniai vadai Stewart Smith ir Sam Carr.

Stewart Smith pranešė, kad paskutinių dviejų savaitėjų laikotarpyje Hamiltone gauta daugiau naujų narių negu Toronte. Vieną savaitę gauta 28 nauji nariai ir kitą 39 nauji nariai. Tuo būdu, Hamiltonas sumušė rekordą ir dabar jau turime 414 narių.

Sio vajeaus laiku Hamiltono lietuvių ir komunistų eiles įtraukė tik tris naujus narius. Tai nepakankamai.

J. Miller

Didelis Sujudimas Lenkioj, Reikalauja Vyriausybės Permainų

VARŠUVA. — Lenkijos valdžiai opozicinės partijos stato reikalavimą daryti ministerijoje permainas.

Valstiečių partija, visų opozicijos grupių skaitlingiausia, priėmė rezoliuciją, kurioje sako, kad Cekoslovakijos sunaikinimas įrodė, jog Lenkija turi keisti savo politiką.

Kitos partijos darysį tą patį. Reikalaujama atmesti prohtilerinę politiką ir griežtai stoti prieš Vokietiją, o tam reikalinga permainų ministerijoje. Bekas skaitomas Hitlerio šalininku. Opozicija nori savo žmonių ministerijoje.

Lenkijos valdžia sako, jei tik Vokietija ims Dancigą, jai reikės kariauti su Lenkija.

Lenkijos kariuomenė, net ir artilerija, sutraukta apie Dancigą.

KANADOS KOMUNISTŲ PARTIJOS 17-kos METŲ SUKAKTUVIŲ PROGA LIETUVIAI KOMUNISTAI

Rengia Gražų

VAKARĄ

SU PERSTATYMU

Kovo 26 Dieną, Sekmadienį, 6 Denison

Toronto lietuvių jaunuoliai perstatys Gražų Veikalą.

Dainuos moterys ir bus daugiau muzikaliskų kavalkų.

Pasaulinės situacijos, ypatingai Klaipėdos klausimu ir K.K.P. klausimu atitinkami kalbėtojai pasakys kalbas.

Pradžią 8 val. vakare.

Laisva įžanga. Lietuvių Skyrius

Nepraleiskite Progos Paklaustyti

Bangos Choro

Miko Petrausko Paminėjime

SESTADIENI, KOVO 25 d., 7.30 V.V. (Punktualiai)

Labor Lyceum, 346 Spadina

Gražią ir įvairią programą išpildys BANGOS CHORAS ir Choro STYGUŲ ORKESTRAS

Naujos dainos, duetai, sekstetai, oktetai ir jaunų merginų choras.

PROGRAMA VISI BŪSITE PATENKINTI

Po programos įvyks

Smagūs Šokių

griežiant visiems gerai žinomai

SMAGIAI ORKESTRAI

ĮŽANGA SU RŪBŲ PADEJIMU 80 c.

Perkant tikietus anksčiau pas choro narius 25 c.

SŪNŲ IR DUKTERŲ KANADOS LIETUVIŲ SAVITARPINĖS PAŠALPOS DRAUGIJA

Stipriausia Savišalpos Organizacija Kanadoje

Turi virš 700 narių. Turi 8 kuopas didesnėse lietuvių kolonijose Kanadoj.

LIGOJ PAŠALPOS SKYRIAI YRA TRYS: PIRMO SKYRIAUS NARIUI SUSIRGUS MOKA PO \$3.50 Į SAVAITĘ. ANTRO—\$7.00. TREČIO—\$12.00.

TAIP PAT YRA TRYS SKYRIAI POMIRTINĖS: PIRMO POMIRTINĖS SKYRIAUS NARIUI MIRUS ĮSMOKAMA \$80.00. ANTRO—\$120.00. TREČIO—\$160.00

Vajeaus laiku, nuo 16 iki 25 metų priimami be įstojimo mokesčio, o nuo 25 metų amžiaus tik už pusę įstojimo mokesčio

Del platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu: K. Narusevičius, 83 Gore Vale Ave., Toronto, Ont.

Dancigas, pagal Versalės tautos sutartį, yra laisvas miestas. Prijungimas jo Vokietijai stato pavojun Lenkijos Koridorij ir Baltijos jūrą.

BELGIJA, SVEICARIJA VEŽA ANGLIJON AUKSĄ

LONDONAS, Kovo 23. — Keletas Londono laikraščių praneša, kad Belgija pradėjo pergabenti į Londoną aukšą. Kei aukso kroviniai buvo atgabenta orlaivais vakar, kiti šiandien ir dar nekurie atvyks vėliau.

Šveicarija ir Olandija taip pat gabena savo aukšą Londonan ir New Yorkan.

Aukso išvežimo priežastis — mažosios valstybės pajuto, kad Hitleris gali įsilaužti į jų bankus.

— Kada aš ėjau iš senos vietos, šeiminkė verkė.
— Aš neverksiu. Man turėsi mokėti iš kalno.
— Žiūrėk, neleisk mano tėvui matyti mane bučiuojant.
— Aš nebučiuoju.
— Aš tave perspėjau iš kalno.

Nauja Lietuviška Valgykla **New Bill's Cafe** 640 Queen St. W., Toronto Geras maistas ir patarnavimas. Kviečiu atsilankyti.

Dr. F. Rybak M.D., C.M., L.M.C.C. Gydytojas, Chirurgas ir Akisieris Atleku įvairias operacijas Ofisai: 508 Selkirk Ave., Tel. 55 323 Rezidencija: 562 Alfred Ave., Tel. 54 000 Winnipeg, Man.

Advokaty Kontora **M. S. Millstone** 455 Spadina Ave., Toronto Telefonas: RA 5125 Rezidencijos EL 7922

Advokatas ir Notaras **M. W. Kellermann** 371 Bay St., Toronto 2, Ontario Ofiso Telefonas: WA 5900 Rezidencijos: ME 1425 (Kalba ir vokiškai)

2 Asmeniškai Lydimos

DIDELĖS EKSKURSIJOS LIETUVIŲ "GRIPSHOLM" M.S. "GRIPSHOLM"

NEW YORK-KLAIPEDA

PER GÖTENBURGĄ, ŠVEDIJA Pirmoji Gegužės-May 31 d. (neperstant iki Klaipėdos) Antroji Liepos-July 1 d.

Antra ekskursija vadovauja Vl. Mušinskas, švedu Amerikos Linijos lietuvių skyriaus vedėjas. Kelionė: Gothenburg-Stockholm. Iš čia laivu "MARIEHOLM" į Klaipėdą.

Vl. Mušinskas

Abi ekskursijos užgirtos Lietuvių Laivakorėjų Agentų Sąjungos Am. Gausi nemokamai sutelkiamą mūsų ekskursijų brošiūrą ir reikartinių leidinių "Turizmo Žinios".

Kiti išplaukimai iš New Yorko:

DRÖTTNINGH kovo 18, bal. 15 GRIPSHOLM kovo 30, geg. 4 KUNGSHOLM birž. 3, rugp. 19

Kreipkitės į savo vietinį agentą, ar SWEDISH AMERICAN LINE 1410 Stanley St., Montreal, Que.

Tel. WA. 5370

Harry R. Ranks Company

GRABORIUS Patarnauju mieste ir apylinkėse be ekstra mokesčio, įskaitant Hamilton ir Whitby. Laidotuvės net \$55.00 pigumo 455-457 QUEEN ST. W. TORONTO

Tel. EL. 6579 — WA. 8714

BOYKACH & BOYKACH

Real Estate Agentai Parduodame ir išnuodomame namus ir farmas. Išskolėtuojame rentas. Kas turite tu reikalų, kreipkitės pas mus. Daugeliui lietuvių esame patarnavę. 133 GOREVALE AVE. Ofiso 429 ADELAIDE ST. W., TORONTO

Lietuviai! Veskite Savo Reikalus Per DOMINION TICKET OFFICE

143 Queen Street West, Toronto, Ont. Phone WA. 6344 Seniausia ir patikimiausia laivakorėjų kontora. Gyvuoja jau 22 metu. Laivakortės, pinigų persiuntimas, pilietybės popierių išėmimas, apdrauda ir daugelis kitų patarnavimų. S. Heifetz, menedžeris

PRAGUE CAFE

Slovakiskas Restoranas Europiški valgiai — geras patarnavimas. 899 Main St. Winnipeg

